

Kamniški občan

ŠT. 15

LETO XXVII.

KAMNIK, 7. SEPTEMBRA 1987

Dvajseta Karavana delavske solidarnosti

V dneh med 10. in 12. septembrom se bomo delovni ljudje in občani Kamnika srečevali s simbolom, ki ga ponazarja stisk dveh rok, s KARAVANO DELAVSKE SOLIDARNOSTI. Še več, prav ta simbol bo ob simbolu NARODNIH NOŠ, na tak ali drugačen način vplival na naše življenje. Trenutek, v katerem živimo, sicer ni naklonjen simbolom, pa vendar se ob tem ustavimo, kajti prav stisk dveh rok veže številne spomine, tako med nami, kot tudi v naših pobratenih občinah. Pa ne samo spomine, stisk dveh rok simbolizira številna človeška prijateljstva, stkana od prvega sestanka pobudnikov KARAVANE DELAVSKE SOLIDARNOSTI v Gornjem Milanovcu, preko devetnajst srečanj delavcev v pobratenih občinah, do dvajsetega jubilejnega srečanja delavcev in predstavnikov pobratenih občin, katerega gostitelji bomo v prvih septembrskih dneh delovni ljudje in občani Kamnika.

Simbolično so KARAVANO DELAVSKE SOLIDARNOSTI, to največje delavsko srečanje, ki mu niti po obsegu, niti po vsebini ni enakega v vsej domovini, pričeli zbori Skupščine občine Kamnik, ko so sprejeli sklep, da se srečanju nosilec teh tradicionalnih srečanj, občinskim svetom ZS pobratenih občin, dodeli priznanje občine Kamnik 1987.

Udeležence srečanja, med katerimi bodo tudi podpisniki listine o pobratenuju med občinami, bomo sprejeli 10. septembra 1987 ob 18. uri na Trgu prijateljstva v Kamniku na slavnostnem sprejemu, na katerem bo udeležence srečanja pozdravil tudi predsednik RS ZS Slovenije Miha Ravnik, predstavnik pobratenih občin pa bo sprejel predsednik Skupščine občine Kamnik Tone IPAVIC.

V petek bo sprejel delegacije pobratenih občin predsednik Skupščine SR Slovenije Miran POTRČ, udeleženci KARAVANE pa se bodo po ogledu delovnih organizacij: Stol, Svitanit, Utok, Titan, Alpem, Eta, Donit TOZD Trival in Elektroelement TOZD Svit sestali s predstavniki samoupravnih organov, družbeno političnih organizacij in vodstev svojih gostiteljev. Druženje bomo zaključili s tradicionalnim srečanjem v Kamniški Bistrici v soboto.

Ob koncu mi dovolite, da se v imenu organizatorja 20. jubilejnega srečanja KARAVANE DELAVSKE SOLIDARNOSTI, OS ZSS Kamnik, zahvalim vsem delovnim organizacijam in posameznikom, ki sodelujejo pri organizaciji srečanja, za pomoč in sodelovanje, vse delovne ljudi in občane pa pozivam, da se spontano vključijo v srečanje. Tako bomo dokazali, da nas morebitne posamezne različnosti povezujejo in ne, kot bi radi dokazali nekateri posamezniki, ki se trudijo prevrednotiti prav vse, razločujejo.

TONE ISTENIČ Prva Karavana delavske solidarnosti 1968 v Strumici

Sprejem Karavane delavske solidarnosti leta 1979 v Kamniku

PROGRAM

20. srečanja delavske solidarnosti pobratenih občin 10., 11. in 12. septembra 1987 v Kamniku

Srečanje organizira Občinski svet ZSS Kamnik v sodelovanju z družbeno – političnimi organizacijami in skupščinami pobratenih občin:

- Kamnik
- Kotor
- Peč
- Slavenska Požega
- Strumica
- Travnik
- Zrenjanin
- Gornji Milanovac

četrtek, 10. september

od 13. do 16. ure: prihod vseh udeležencev in namestitvev v **HOTELU UNION** v Ljubljani.

- ob 17. uri: sprejem udeležencev srečanja na **DUPLICI** pred **DO STOL**
- ob 18. uri: prihod in sprejem udeležencev srečanja v mestu **KAMNIK**
- ob 19. uri: polaganje venca k spomeniku Revolucije v **KAMNIKU**
- ob 19.30: sprejem delegacij pri predsedniku Skupščine občine **KAMNIK**

petek, 11. september

- ob 9. uri: sprejem delegacij pobratenih občin pri predsedniku Skupščine **SRS**
- od 11. do 14. ure: ogled in pogovori v delovnih organizacijah občine
- od 14. do 16. ure: skupno kosilo v prostorih družbene prehrane **STOL KAMNIK** – po kosilu ogled kulturno zgodovinske in turistične znamenitosti občine **KAMNIK**
- ob 21. uri: družabno srečanje vseh udeležencev v prostorih družbene prehrane **STOL KAMNIK**

sobota, 12. september

- ob 10. uri: odhod izpred hotela Union v Kamniško Bistrico na piknik
- ob 15. uri: zaključek 20. srečanja delavske solidarnosti pobratenih občin

TURISTIČNO DRUŠTVO ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ OBRTNO ZDRUŽENJE KAMNIK
vas vabijo na

XVII. DNEVE NARODNIH NOŠ, FOLKLORE IN OBRTI

Kamnik, 9. – 13. september 1987

- Program prireditev:**
- Sreda, 9. september**
Ob 19. uri Otvoritev retrospektivne razstave Aladina LANCA Akvarelni utrinki v razstavišču Veronika
 - Četrtek, 10. september**
Ob 17. uri Nastop ljubljanskih mažoretk
Otvoritev sejemske prodaje na stojnicah
Ob 18. uri Prihod udeležencev Karavane solidarnosti v Kamnik – Slavnostni sprejem na Trgu prijateljstva
Ob 19. uri Koncert Pihalnega orkestra DKD Solidarnost Kamnik na Trgu prijateljstva

Zapora cest

Ob turistični prireditvi Dnevi narodnih noš, obrti in folklore in ob sprejemu Karavane delavske solidarnosti bodo potrebne zapore cest in trgov, in sicer bo

- Trg prijateljstva zaprt za promet od ponedeljka, 7. 9. do ponedeljka 14. 9. 1987
- Titov trg od srede, 9. 9. do ponedeljka, 14. 9.,
- Maistrova ulica v četrtek, 11. 9. od 16. do 24. ure v petek, 11. 9. od 16. do 24. ure v soboto, 12. 9. od 12. do 24. ure v nedeljo, 13. 9. ves dan
- med povorko narodnih noš v nedeljo, 13. 9., bo zaprt dohod v Kamnik iz smeri Kranj (križišče Korenova pot v Podgorju) in Mengeš (križišče Korenova pot na Duplici). Promet bo usmerjen na obvoznico.

Petek, 11. september
Ob 18. uri Povorka folklornih skupin iz gorenjskih občin ter avstrijske Koroške od Metalke do Trga prijateljstva
Ob 18.30 Regijsko srečanje folklornih skupin na Trgu prijateljstva
Ob 20. uri Modna revija na Trgu prijateljstva

Sobota, 12. september
Ob 18.30 Pesmi in plesi Makedonije in Slovenije – celovečerni program FS KUD »Keramičar« Titov Veles in FS »Emona« Ljubljana

Nedelja, 13. september
Ob 10. uri Nastop Ljubljanskih mažoretk na Trgu prijateljstva
Ob 14. uri Sprevod narodnih noš po ulicah Kamnika
Ob 15.20 Naša izročila in sporočila – Revija folklornih skupin na Trgu prijateljstva
Vsak večer ob 20. uri bo ljudsko rajanje na Trgu prijateljstva ob glasbi narodno-zabavnih ansamblov
Če bo vreme slabo, bodo vse folklorne prireditve v avli Šolskega centra R. Maistra

● Skupščine SIS

Kje so vzroki za slabo udeležbo?

Namesto, da bi se skupščine občinskih samoupravnih interesnih skupnosti posvetile vsebinskim vprašanjem, se morajo na sleherni seji predvsem ukvarjati z vprašanjem, kako zagotoviti sklepčnost. V zadnjem letu dni so morali v samoupravnih interesnih skupnostih od 17 sklicanih sej skupščin kar 11 ponovno sklicati, ker se ni udeležila niti polovica delegatov.

Ker je pet skupščin družbenih dejavnosti tudi sestavni del skupščinskega sistema v občini, je bila temu perečemu vprašanju namenjena razširjena seja predsedstva naše občinske skupščine sredi julija.

Najprej pogledimo nekaj konkretnih podatkov o stanju iz gradiva, predloženega za ta posvet. Podatki se nanašajo na obdobje od junija 1986 do junija 1987, torej na prvo leto sedanjega mandata za skupščine SIS. Najbolj redno se udeležujejo sej delegati občinske zdravstvene skupnosti in kulturne skupnosti. Prva je imela v tem obdobju tri, druga pa dve seji. Nobene seje ni bilo treba ponovno sklicati zaradi nesklepčnosti.

Drugače pa je pri ostalih SIS. Občinska izobraževalna skupnost je vse tri seje morala ponoviti. Dve sklicani seji so morali ponoviti tudi v občinski skupnosti otroškega varstva, raziskovalni skupnosti, telesno-kulturni skupnosti, v občinski skupnosti socialnega skrbstva pa so od 3 sej morali dve ponoviti. Najbolj kritična je postala udeležba delegatov v letošnjem juniju, ko npr. občinska skupnost otroškega varstva in telesno-kulturna skupnost niti po dveh sklicih nista uspeli zagotoviti zadostne udeležbe delegatov, da bi skupščini lahko normalno opravili svoje naloge.

Ali dogajanja v telesni kulturi ne zanimajo vseh KS?

Treba je povedati, da imajo vsi zbori uporabnikov po 44 delegatskih mest in da se mora seje udeležiti vsaj 23 delegatov, da zbor lahko zakonito odloča. Za primerjavo povejmo, da je na prvo sejo skupščine telesno-kulturne skupnosti v juniju letos prišlo 13 delegatov, na ponovno sklicano sejo teden dni pozneje pa 14 delegatov.

Podatki kažejo, da so se delegati iz združenega dela udeležili saj 62%, delegati iz krajevnih skupnosti pa le 38%, enako tudi delegati obrtnikov, dočim se delegati kmetov kooperantov sej skupščin SIS sploh ne udeležujejo.

Ker imajo krajevne skupnosti v zborih uporabnikov 21 delegatskih mest, združeno delo prav toliko, obrtniki eno in kmetje kooperanti eno, je razumljivo, da velik izpad delegatov iz krajevnih skupnosti odločilno vpliva na nesklepčnost skupščin SIS.

Delegati iz KS Duplica so se

od 28 sklicanih sej udeležili 23 sej, delegati KS Center in KS Mekinj 20 sej, enako delegati iz KS Sela, delegati iz KS Zaprice-KS Perovo 17 sej, delegati iz KS Šmartno in KS Tuhinj po 15 sej, delegati KS Komenda-KS Križ in KS Šmarca po 15 sej itd. Resno pa se bodo morali spoprijeti z vzroki za slabo udeležbo v delegacijah KS Godič, od koder na seje skupščin SIS še ni bilo delegata, v KS Volčji potok (udeležba na 3 sejah), KS Vranja peč (3), KS Špitalič-KS Motnik (4), KS Kamniška Bistrica (5), KS Pšajnovica (6), KS Črna (7) in še v nekaterih krajevnih skupnostih.

Med delegati iz združenega dela se najbolj redno udeležujejo sej zborov uporabnikov SIS delegati iz Titana (27 od 28 sklicanih), Uтока (27), iz Stola (26), KIK (25), Sivilanita (25), Donita (24) in Rudnika kaolina in kalca (21).

Velike težave z udeležbo pa imajo konference delegacij Koča in ostali (udeležba le na 1 seji), Meso in ostali (3), PTT in ostali (4).

Delegati so enajstkrat prišli zastoj

Ker so morale SIS za 17 sej kar 28-krat sklicati delegate pomeni, da je bilo delo skupščine SIS resno ovirano, delegati, ki so se redno udeležili sej, pa so kar enajstkrat prišli na sejo samo zato, da so ugotovili, da seja ni sklepna in odšli domov. Povedati je treba, da so seje skupščine SIS običajno sklicane ob 12. uri, torej med delovnim časom. Zato pomeni tak odnos do udeležbe na sejah tudi zapravljanje denarja, ki ga v družbenih dejavnostih še kako primanjkuje za uresničevanje delovnih programov.

Da bi celovito zaokrožili podoben o udeležbi na sejah obeh zborov skupščin SIS je treba povedati tudi to, da pa so zbori izvajalcev previloma vedno sklepni in da nimajo večjih težav z udeležbo delegatov.

Skupščine SIS se v obdobju enega leta sestanejo od 2 do 3-krat, torej na štiri do šest mesecev. To pomeni, da pri petčlanski delegaciji, kolikor morajo najmanj šteti posebne delegacije za SIS, pride vsak od delegatov na vrsto za udeležbo na seji skupščine SIS enkrat na dve leti oziroma dvakrat v vsej mandatni dobi. Gledano s tega vidika delegatom obveznost res ne more biti pretirana obremenitev.

Kje torej lahko iščemo vzroke za tako kritično neudeležbo in sploh ne aktivnost delegatov v skupščinah SIS? Najbrž kaže najprej odgovoriti na vprašanje, koliko in o čem delegati v skupščinah SIS še odločajo in ali se ni dobro zamišljeno načelo svobodne menjave dela med izvajalci in uporabniki izrodilo v povsem nekaj drugega.

Svobodna menjava dela ne more zaživeti

S poseganjem države prek intervencijskih zakonov in drugih oblik omejevanja svobodnega dogovarjanja med uporabniki in izvajalci o tem, kolikšen del od

svojih osebnih dohodkov in dohodka bodo namenili za potrebe zdravstva, šolstva, kulture itd., so bile močno zavrti pobude in aktivnost delegatov. Nič ne pretiravamo, če rečemo, da se večkrat zgodi, da delegati »odločajo« o že izvršenih dejstvih oziroma porjujejo stvari, ki so že preteklost ali pa sprejemajo odločitve, ki so lahko samo take, kot so predložene, in nič drugačne. O kakih variantnih predlogih seveda ni več govora. Kako drugače soditi o primeru, ko so delegati ob koncu polletja sprejemali merila, po katerih naj bi izvajalci dobili za nazaj obračunane svoje storitve, ali pa sprejemali finančni načrt SIS za pol leta nazaj itd.

Vse to kaže, da se je materialna podlaga samoupravljanja v SIS močno zožila in da se bolj vračamo v stari proračunski sistem razdeljevanja sredstev, kjer so važnejši razni indeksi kot pa dejanske potrebe in možnosti delavcev v združenem delu za financiranje določene družbene dejavnosti.

Delegacijam je potrebno več pomoči

Verjetno je v takih razmerah treba iskati tudi del vzrokov za to, da so delegacije za SIS, zlasti v krajevnih skupnostih, premalo aktivne, da se pred sejami skupščine SIS ne sestajajo in ne določajo delegata, ki se bo udeležil seje. Precej pa so zato krivi tudi slabi pogoji za delo delegacij, ki so ponekod preveč prepuščene same sebi.

Redke so krajevne organizacije SZDL, pa tudi osnovne organizacije sindikata, ki bi se od časa do časa povprašale, kako delajo delegacije v njihovi skupnosti in kakšno pomoč potrebujejo. Vsekakor odgovornosti za sklic delegacije, za pisanje in pošiljanje vabil ni moč naložiti samo na bremena vodje delegacije, pač pa je to odgovornost še koga v krajevni skupnosti oz. v OZD. Treba je reči, da imajo v nekaterih krajevnih skupnostih (npr. Duplica) te pogoje dobro urejene in se to odraža tudi v udeležbi delegatov na sejah skupščin SIS.

Razumljivo je, da bo treba v mnogih primerih zaostri tudi odgovornost delegatov, ki se sej delegacij ne udeležujejo ali pa se, ko so delegirani na sejo zborov uporabnikov, seje ne udeležujejo, ne da bi zato imeli upravičene razloge. Take delegate bi bilo treba po predhodnem opozorilu odpoklicati in izvoliti nove. Te zakonske možnosti se doslej v naši občini še nismo poslužili. Zakon tudi nalaga obvezne nadomestne volitve, kadar se številno delegatov v delegaciji zmanjša za več kot eno petino.

Ze teh nekaj razmišljanj kaže, da bo nujno treba preiti od poslošnega kritičnega ocenjevanja na stvarno ugotavljanje vzrokov za tako stanje v sleherni krajevni skupnosti in OZD in v odločno akcijo za reševanje teh težav.

Verjetno pa bomo vsi skupaj ob oceni sedanjega stanja prišli tudi do zaključka, da je sedanji sistem samoupravne organiziranosti SIS le preveč razdrobljen in preveč togo zastavljen in da bi kazalo v bližajoči se razpravi o

spremembah ustave izoblikovati predloge za njegovo poenostavitve in bolj racionalno organiziranost. S tem bi pocenili danes zelo drago družbeno režijo in dosegli večjo učinkovitost delovanja delegatskih odnosov. Seveda ob predpostavki, da bo delovni človek dejansko odločal o pogojih in rezultatih svojega dela.

FRANC SVETELJ

Za pomoč Pomurju

Občinska konferenca SZDL Kamnik in Občinska organizacija Rdečega križa Slovenije Kamnik obveščata vse delovne ljudi in občane, da je materialna škoda ob neurju v Sloveniji znatno preseгла možnosti nadomestitve škode iz sklada solidarnosti. Ker bi želeli prispevati k ublažitvi posledic neurja, odpiramo zbirni žiro račun za najbolj ogrožene družine.

Prispevke nakažite na račun št. 50140-678-57044 obč. org. RKS Kamnik z oznako za pomoč Pomurju.

Prvi seznam darovalcev bo naše glasilo objavilo že v oktobru 1987.

Kamničani!

Prosimo, da za Dneve narodnih noš okrasite okna s cvetjem in izobesite narodne ali kamniške zastave.

POPRAVEK

V prejšnji, 14. številki Kamniškega občana, je na 6. strani v podatkih o smrtih nastala napaka. Pravilno je Iskra Olga, gospodinja iz Mekinj.

OTVORITEV I. B FAZE ZDRAVSTVENEGA DOMA

Petindvajsetega julija je bila slovesna otvoritev druge faze zdravstvenega doma. Poleg otroškega dispanzerja in zobozdravstvenega oddelka bo v novem delu zdravstvenega doma sedaj tudi dispanzer za diabetike, dispanzer za borce, fizioterapijo, rentgen, kardiološki laboratorij in ultrazvok.

Dve leti sta minili od otvoritve prvega dela (oziroma I. A faze) zdravstvenega doma, je v otvoritvenem govoru dejal Anton Ipavc in pri tem poudaril velik pomen občinskega samopriskpeva, s katerim je bil narejen.

Vendar pa so tudi za drugi del večino denarja prispevale kamniške delovne organizacije in sami delavci. Novoodprti del doma je stal 70 starih milijard, skupaj z opremo. Z upravnimi prostori pa meri 2050 kvadratnih metrov.

Delovna organizacija Graditelj je dela opravila v rekordnem času, saj so z deli pričeli jeseni lani. Če bodo izpolnjeni vsi pogoji, je še dejal Anton Ipavc, bo druga faza zdravstvenega doma končana 1988.

R. G.

Tridesetletnica Združenja šoferjev in avtomehanicov v Kamniku

V Kamniku je ob 13. juliju, dnevu šoferjev, Združenje šoferjev in avtomehanicov pripravilo 18. julija – še posebej zaradi svojega velikega jubileja – posebej slovesno stanovsko srečanje. Parada – uniformirani in motorizirani šoferji in avtomehaniki iz Kamnika ter njihovi gostje, to so bili člani ZŠAM iz Dolomitov in člani ZŠAM iz Domžal – je potekala od DO KIK do gasilskega doma v Kamniku, kjer je bila otvoritev praznovanja. Poleg stanovskih tovaršev so se prireditve udeležili tudi predstavniki zveze ZŠAM Slovenije in regije, predstavniki občinske skupščine Kamnik, ki je bila letos tudi pokrovitelj tega srečanja.

»Prva naloga našega združenja je na področju družbene samo-

zaščite. Posebno skrb bomo posvečali še naprej vzgoji in varstvu v cestnem prometu. Skrbno bomo zasledovali vse novosti v posodabljanju varstva v cestnem prometu in dopolnitvam zakonodaje.« je poudaril predsednik društva ZŠAM Kamnik, Franc Urankar. Nadaljeval je: »Minilo je 30 let, odkar je prvič zaživel združenje v Kamniku. Sedaj je v to organizacijo vključenih več kot 200 članov, želimo pa, da se naše članstvo še poveča, zato vabim vse, ki želijo sodelovati, naj se zgledajo na našem sedežu na Medvedovi 14 v Kamniku. Čaka jih prijetno počutje, mnogo novih informacij, udeležujemo se raznih prireditev v znanju o cestno-prometni varnosti, sodelujemo na spretnostnih vožnjah, kjer

smo dosegli tudi že lepe rezultate. Gostujemo v ostalih društvih, ne manjka pa prostovoljnega dela, s katerim sami mnogo prispevamo k življenju in delu društva poleg OZD, ki se jim ob tej priliki zahvaljujem za vso pomoč!

Združenje šoferjev in avtomehanicov Kamnik je praznovalo svoj jubilej v krogu delovnih ljudi iz Kamnika s ponosom in s spoznanim, da je njihov prispevek cenjen in deležen tudi priznanja širše družbene skupnosti. Člani so poskrbeli tudi za zabaven zaključek svojega praznovanja. Množica udeležencev pa je dokazala, da jim še naprej želi uspešno in aktivno delo.

KATERINA CERAR

Vpis prvošolčkov

Aktiv šolskih svetovalnih delavcev občine Kamnik obvešča starše, da bo vpis v 1. razred za šolsko leto 1988/89 v torek, 22. 9. 1987 in v sredo, 23. 9. 1987 po naslednjem razporedu:

Ime šole	Kraj vpisa	Cas vpisa
OŠ. Toma Brejca	Na centralni šoli	od 11. do 13. ure od 15. do 18. ure
OŠ Frana Albrehta	Na centralni šoli in na podružnicah: Vranja peč, Nevlje, Mekinj in Tunjice	od 11. do 13. ure od 15. do 18. ure
OŠ Duplica	V šoli na Duplici	od 11. do 13. ure od 15. do 18. ure
OŠ Kamniškega bataljona OŠ Komenda – Moste	Na centralni šoli (tudi za podruž. Gozd) V šoli v Mostah (soba št. 27)	od 10. do 16. ure (samo 22. 9.) od 8. do 17. ure (samo 22. 9.)

Vpisovali bomo otroke, rojene leta 1981 in otroke, rojene do konca meseca februarja 1982. Na željo staršev bomo vpisovali tudi otroke rojene od 1. 3. do 31. 8. 1982.

K vpisu prinesite otrokov izpisek iz rojstne matične knjige.

Praznična seja v Šmartnem

Slovesna seja vseh zborov občinske skupščine ob občinskem prazniku, 27. juliju, je bila letos v Krajevni skupnosti Šmartno, v njihovem Domu družbenih organizacij.

Po državni himni, ki jo je zapel Mešani pevski zbor PD Zgor-

nji Tušinj, je predsednik skupščine Anton Ipavc v uvodnem govoru med drugim poudaril, da slovesna seja ni po naključju v tej krajevni skupnosti; krajanje Šmartnega so namreč zelo dejavni. Zal lani so tako predali v uporabo Dom družbenih organizacij.

Anton Ipavc je otvoril slovesno sejo

Poslovanje študentskega servisa

Študentski servis v naši občini deluje že tretje leto in lahko rečemo, da dokaj uspešno glede na sredstva, ki se prelivajo skozi to organizacijo. Vsako leto, še posebej med zimskimi in poletnimi počitnicami, se zaposli prek kamniške ekspoziture nekaj tisoč študentov, dijakov, osnovnošolcev (če so dopolnili 15 let) ter nezaposlenih do sedemindvajsetega leta. Seveda je število zaposlenih v Ljubljani mnogo višje, predvsem zaradi večje populacije študentov in dijakov, ki želijo na ta način zaluziti še kak dodaten dinar.

Ekspoziture po občinah ljubljanske regije, prispevajo k temu, da interesentu za delo ni treba vedno v Ljubljano, če želi dvigniti napotnico, podaljšati izkaznico itd. Med ekspozituro in obljubljenih občinah je Kamnik najuspešnejši, če gledamo po celotnem prihodu.

Čeprav servis deluje že tretje leto, se večina delovnih organizacij še ni privadila na njegovo navzočnost. Ponudbe, ki prihajajo predvsem telefonično, so redke, delo pa slabo plačano, če primerjamo z urnimi postavkami na centrali Študentskega servisa v Ljubljani. Take ponudbe poberejo dijaki, študentje pa dobro poznajo ljubljanske urne postavke in se navadno ne odločajo za slabo plačana dela. Pri tem je treba poudariti, da so nekatere ponudbe prav sramotno nizke, navadno prihajajo (vsaj v Kamniku) iz dobro stoječih delovnih organizacij. Postavljajo tudi petdeset in več

odstotkov nižje vsote od tistih v Ljubljani. Kako malo se ceni mlade in njihovo delo!

Servis za svoje poslovanje zaračuna desetodstotno provizijo glede na zaslužen znesek, kar je vsaj trikrat manj od tistega, kar delovna organizacija plača za svojega stalno zaposlenega delavca (davki, prispevki itd.). Če delovne organizacije znižujejo še plačo, je delavec preko Študentskega servisa takorekoč zastoj.

Prek Študentskega servisa se bo letos prelilo nekaj starih milijard več kot lansko leto, to lahko rečemo že sedaj, vendar, če to primerjamo z inflacijo, ki brzi v neslutene višave, ni to noben uspeh, saj mladi zaslužijo realno manj kot lansko leto.

Poleg tega se vrstijo še težave z napotnicami, na podlagi katerih servis izplača študentu honorar. Večina delovnih organizacij se ne drži pravila, da je treba izpopolnjene napotnice vrniti Študentskemu servisu takoj po opravljenem delu, ne pa jih zadržavati vse do datuma, ko imajo delovne organizacije izplačilo osebnih dohodkov; pa še potem je precej napotnic narobe izračunanih in pomanjkljivo izpolnjenih. Seveda se izplačilo zaradi takih in podobnih stvari tako zavleče na en mesec, včasih še dlje. Zopet trpi študent, dijak.

Naj bo to pisanje opozorilo delovnim organizacijam, mladim, ki so zaposleni preko Študentskega servisa pa v pojasnilo. Bo drugo leto bolje?

DAMJAN GLADEK

letos so dogradili knjižnico in sobo za fotokrožek.

»Pri vsem tem pa je izjemno pomembno to, da so dom zgradili s sredstvi krajevnega samoprispevka, prispevki krajanov in prostovoljnimi delom. Krajanje so postavili tudi javno telefonsko govornico v Šmartnem, 45 krajanov pa je dobilo telefonske priključke. Dokaz, kako je treba delati, bo tudi današnja otvoritev obnovljene in asfaltirane ceste Šmartno-Gradišče. Predlog bi bil spisek vseh del, ki so jih krajanje opravili sami, pri čemer pa je omembe vredno tudi dejstvo, da je cesta asfaltirana s 40 odstotki predračunske vrednosti, ki sicer znaša dobrih 132 milijonov dinarjev. Torej gre prav krajanom Šmartnega zasluga, da je navedeno delo opravljeno. Naredili so namreč preko 2.900 delovnih ur, vsak uporabnik pa je prispeval še 300.000 dinarjev. Prepričan sem, da se boste strinjali z mojo oceno, da omenjen pregled aktivnosti Krajevne skupnosti Šmartno dokazuje, da se kljub težkim razmeram, z malo dobre volje in zavzetostjo da marsikaj postoriti. Prav gotovo lahko aktivnost krajanov KS Šmartno za zgled mnogim mestnim krajevnim skupnostim, kjer krajanje čakajo, da vse dobijo, kot pravimo po domače, servirano na krožniku.« je na seji dejal Anton Ipavc.

Delegacija je k spominskemu obelježju na Gradišču odnesla ve-

Otvoritev ceste Šmartno-Gradišče: »krajanje so 1300 metrov dolgo cesto zgradili z lastnim denarjem in prostovoljnimi delom, Cestno podjetje Ljubljana, tozdrževanje, je le strokovno nadziralo dela.« je dejal tajnik Krajevne skupnosti Šmartno Ivan Hribar.

nec, že prejšnji večer pa so delegacije položile tudi vence k spomeniku generalu Rudolfu Maistru, spomeniku padlim borcem Antonu Miklavčiču in Dominiku Mlakarju, na gorobove revolucionarjev Toma Brejca in Marjana Dermastie ter na grob narodnega heroja Mirka Jermana.

Na seji v Šmartnem so podelili tudi letošnja častna priznanja občine Kamnik, priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo in nagrade Toma Brejca.

Srebrno plaketo občine Kamnik so dobili: Marija Gorjan, Pavle Kobilšek, Štefan Repanšek;

Bronasto plaketo so prejeli: Delavsko prosvetno društvo Svo-

boda Duplica, Industrijsko gasilsko društvo DO Titan, Anton Burja, Milica Debevc, Srečko Krmavnar, Franc Lipovšek;

Javna priznanja pa so dobili: konferenca delagacij za zbor združenega dela iz Svilanita, Veterinarski zavod Kamnik - Domžale, Bine Kladnik, Milan Mali, Gregor Poličnik, posadka ladje »Kamnik«, Karavana delavske solidarnosti, Vlado Hlastec, Marjan Kregar in Karolina Žebavec - (zadnji trije dobitniki javnih priznanj so v prejšnji številki Kamniškega občana, kjer smo objavili vse letošnje nagrajence, pomotoma izpadli iz seznama, za kar se uredništvo prizadetim iskreno opravičuje).

Priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo je prejel Janez Rems.

Nagrade Toma Brajca pa so prejeli: Simfonični orkester Domžale-Kamnik, Samo Vremšak in Martina Bohte.

Vsem prejemnikom priznaj še enkrat iskrene čestitke.

V kulturnem programu so sodelovali učenci Glasbene šole Kamnik, dislocirani oddelek v Šmartnem, Tomaž Plahutnik je zaigral na citre, Mešani pevski zbor iz Zgornjega Tušinja pa je zapel še dve narodni.

Po slovesni seji so odprli tudi novo asfaltirano cesto do Gradišča.

R. GRČAR

Predvojaško usposabljanje – Stranje 87

Mir je naše največje bogastvo, zato ga moramo čuvati z vsemi sredstvi. Vsi državljani moramo biti vsaj malo usposobljeni v vojaških veščinah. Šolska mladina si nekaj tega znanja pridobi pri predmetu obrambe in zaščite, fantje pa veliko tega v JLA.

Za mladino, ki po osnovni šoli ne obiskuje srednjih šol, poskrbi oddelek za ljudsko obrambo, ki vsako leto organizira usposabljanje. Navadno je to usposabljanje potekalo v prostorih ZUM Kamnik, letos pa se je, zaradi vzdrževalnih del, preselilo v šolo Kamniškega bataljona v Stranjah, kjer so pogoji ravno tako zadovoljivi za tovrstno dejavnost. Petdeset mladincev se je pod vodstvom stalne ekipe rezervnih oficirjev seznanilo z vojaškimi veščinami, pomagali pa so si tudi z video tehniko in filmi. Način usposabljanja je pol vojaški, tako da morajo udeleženci nositi uniforme in orožje. Poskrbljeno pa je bilo še za druge aktivnosti, saj bi bilo v dnevih usposabljanja, od 15. do 28. julija, precej turobno brez športnih in drugih dogajanj. OK SZMS Kamnik je ustanovila mladinski aktiv, ki je imel svojega predsednika, sekretarja, formirali pa so

Ob spuščanju zastave

Demonstracija priziganja vžigalnih vrvice

še dve komisiji. Športna komisija je pod vodstvom mentorja poskrbela za športna tekmovanja, kulturna pa za zaključni program ter za številko glasila Mladi močerradi.

Čeprav »novo« življenje, proč od staršev in doma, ni lahko, saj zahteva določene napore in celodnevno angažiranost, se je večina kar dobro vživela v skupno življenje v šoli v Stranjah. Sklenilo se je mnogo prijateljstev, mo-

goče še celo kaj več.

Zaključni večer so vsi težko čakali, saj je to pomenilo skorajšen odhod domov in zabavo. Po odlični večerji in kratkem kulturnem programu, so vsi plesali pozno v noč v ritmu disko glasbe in pozabljeni so bili vsi naporji v preteklih štirinajstih dneh.

Zjutraj so se dokončno znebili uniform in spet se je začelo civilno življenje.

DAMJAN GLADEK

Most Iverje

Rudnik kaolina in kalcita Kamnik – TOZD Kalcit Stahovica je v sklopu investicijskega programa modernizacije, razširitve in rekonstrukcije predelave kalcita ter Samoupravnega sporazuma o pogojih za realizacijo zazidalnega načrta SP-1 Stahovica za razširitev in povečanje proizvodnje kalcita, podpisanega med RKK Kamnik, KS Kamniška Bistrica, KS Godič in izvršnim svetom SO Kamnik, pričel v letu 1986 z gradnjo mostu Iverje.

Projektno dokumentacijo za most je izdelal Gradis Maribor (že leta 1979), izvedbo del pa je prevzel SGP Graditelj Kamnik. Rok za izvedbo je bil 60 dni, dela so se pričela novembra 1986, vendar so se zavlekla zaradi izredno hude in dolge zime.

Kljub vsem zapetljajem in težavam, tako s soglasodajalci kot z

izvajalcem del, je bil most tehnično prevzet 25. junija letos.

Most Iverje se lepo vklaplja v okolico in je velikega pomena tako za delovno organizacijo RKK

Kamnik, kot za potrebe krajanov (saj je bil predhodni lesen most v takšnem stanju, da ni bil več prehodan).

Novi most je tako rešil probleme, ki se vlečejo že od leta 1984, saj je bila potreba po obnovi tako iz strani DO, krajanov in vodnega zajetja.

Most je v celoti sfinanciral TOZD Kalcit Stahovica in je njegova končna vrednost 65 milijonov din.

DO RKK Kamnik in njen TOZD Kalcit Stahovica smatra, da sta s tem objektom razrešila ekološki in transportni problem premoščanja reke Kamniške Bistrice in s tem prispevala k boljšemu sožitju med DO in KS ter k zavarovanju vodnega zajetja Iverje.

Uroš ZUPANC, dipl. inž. rud.

Praznovanje krajevnega praznika Volčji potok

Petindvajsetega julija je bila v Rudniku, v galeriji Janeza Repanška, proslava ob krajevnem prazniku KS Volčji potok. Prav na ta dan leta 1941 je bil v Rudniku sestanek vojno revolucionarnega komiteja KPS kamniško-domžalskega okrožja, na katerem so zaključili priprave na vstajo na Kamniškem.

Na priložnostni slovesnosti so zaslužnim krajanom podelili bronasta priznanja Osvobodilne fronte za aktivni prispevek k življenju in delovanju krajevnega skupnosti. Priznanja so prejeli: Vanja Kladnik za kulturno-prosvetno področje, Janez Šraj za požarno varnost in Ciril Škerjanc za področje komunalne dejavnosti. Poleg krajanov, vodstev družbenopolitičnih organizacij in organov družbenopolitične skupnosti so proslavi prisostvovali tudi Janko Gedrih predsednik izvršnega sveta Kamnik, dr. Vladimir Breznik, predsednik predsedstva KOK ZKS Kamnik in Davorin Gregorič, predsednik OK SZDL Kamnik.

Za to slovesnost so mladinci KS Volčji potok pripravili športni program, vendar ga zaradi slabega vremena ni bilo mogoče izvesti.

IZTOK KURET

Obisk pri rejnicah in njihovih varovancih

V prvem prispevku »Rejništvo na kamniškem« smo opisali razvoj in obseg te pomembne institucije, ki si vedno bolj utira pot in daje otrokom, ki so potrebni pomoči, varen in topel dom. Tokrat vam bomo predstavili dve rejnici in njihove varovance.

Obiskali smo Barličeve iz Gabrovnice 8 in Zalogarjeve iz Gabrovnice 9. Pri vsaki od teh družin živijo trije otroci, ki jim rejnice ne dajejo le varen krov nad glavo, ampak predvsem toplino in ljubezen, ki so jo v prejšnjem življenju pogrešali. Vzrok so bile neurejene družinske razmere – zlasti alkoholizem.

Mihaela Barlič iz Gabrovnice 8 skrbi za Matejo Poljanšek iz Kamnika, ter sestri Urško in Špelo Kendič iz Postojne. Vse ti so iz neurejenih družin. Mihaela pravi, da ima za otroke posebno veselje in to je bil osnovni razlog, da se je odločila za poklic rejnice. Brez posebnega nagnjenja in ljubezni otroci ne bi mogli čutili tistega odkritega in ljubečega odnosa do svojih novih mamic – rejnic. Zadovoljna je z materialno oskrbo, obleke pa zna sešiti tudi sama. Otroci so lepo negovani, hranjeni in urejeni.

Sodelovanje s socialnim skrbstvom občine je dobro in vsestransko. Sedanja organizacija dela zagotavlja nemoteno povezovanje in sodelovanje. S tako obliko soglasja. Rejnica Mihaela ima z otroki kar bogate izkušnje. V njeni družini so se rodili tudi trije otroci, dva sta si že zgradila svoji gnezdi, mlajša hči pa pridno pomaga pri vzgoji varovank.

Z možem sta si uredila kmetijo, ki zahteva veliko skrbnega in trdega dela, toda zemlja vrača tistemu, ki se ji posveti s srcem. Domačija Barličevih po urejenosti gotovo sodi med napredne in sodobne.

Mateja Poljanšek, ki je stara 8 let, je letos uspešno končala drugi razred osnovne šole v Šmartnem. Mamici Mihaeli rada pomaga, prinese drva in rada hodi v šolo, pa tudi krave pase, pomaga pa ji električni pastir. Je vesela deklica in ima zelo rada svojo novo mamico. Popolnoma se je vživela v novi dom. Mateja pravi, da jo njeni pravi starši zelo redko obiščejo. V petih letih le dvakrat.

Urška Kendič je stara 8 let in je tudi končala drugi razred osnovne šole v Šmartnem. Z veseljem pove, da ima rada zajčke, krave in psička. Rada pomaga pri drobnih opravilih. Njena prava mama jo večkrat obišče, toda okolja ne bi menjala, kar je pokazala s prepričljivim in iskričkim pogledom na svojo sedanjo mamico.

Špelca Kendič, Urškina sestra, je najmlajša med njimi. Ima 6 let in je obiskovala malo šolo. Povedala nam je, da se rada igra, zlasti so zanimive živali, in seveda »polno« pomaga po hiši. Koliko ima rada svojo sedanjo mamico, nam je pokazala s tem, ko se je žarečih oči stisnila k njej.

Že bežen pogled nam razkrije vso globino zadovoljstva teh otrok, pa tudi njihove sreče in hkrati radosti cele Barličeve družine, da so vsa tri dekleta kot

sestre, da se vedno med seboj dobro razumejo in da jim, čeprav v otroški obliki, tudi prisrčno vračajo vso neskaljeno ljubezen.

Elizabeta Zalogar iz Gabrovnice 9 vzgaja Gorazda, Marinko in Lidijo Rajšp iz Kamnika. Sama ima sina Romana in Marjana istih letnikov, kot so Rajšpovi, zato se vzamejo skupaj kot ena dobra družina. Z otroci rada dela in jih vzgaja v dobre ljudi. Z otrokom mora delati s srcem in le takrat te sprejmejo za svojega. Iz pogovora z njimi je čutili, da so otroci – varovanci, svoje srce odprli novi mamic in okolju. Živijo polno in srečno življenje. Elizabeta meni, da je rejništvo v kamniški občini dobro organizirano, pa tudi z dohodki je kar zadovoljna. V zadnjem času so tudi nekoliko višji. Kmetija jim daje dobre možnosti za pridelovanje hrane in privajanje otrok k delovnim navadam.

Tudi v tem okolju, pri Zalogarjevih, vlada red in čistoča, odkrita ljubezen med rejnico in varovanci, kar je tudi osnova za nemoteno rast mladega človeka.

Pravi starši bolj poredko obiščejo svoje otroke. Oče mogoče enkrat letno, mati pa še manj, zato je potreba otrok po prisrčnosti in varnosti še večja. Te so pri Zalogarjevih deležni polno prgišče.

Gorazd Rajšp je star 10 let in je uspešno končal tretji razred osnovne šole v Šmartnem. V novem okolju se je vživel in ne pogreša prejšnjega. Razume se z vsemi. Tudi za delo že poprime in je kar priden, kot je potrdila tudi sedanja mamica.

Marinka Rajšp je stara 9 let in je končala drugi razred posebne osnovne šole 27. julij v Kamniku. Med šolskim letom odhaja od doma v ponedeljek in se zopet vrača v petek. Šolske dneve preživi v domu v Kamniku. Vsak teden komaj čaka, da se vrne domov, ker se tu počuti srečno in zadovoljno. Pravi, da ima rada naravo in pomaga pri delu. Ljubi brata in sestrico, prav tako pa tudi novo mamico in vso družino Zalogar.

Lidija Rajšp, najmlajša od vseh, je dopolnila sedmo leto starosti. Je zelo pridna in se pohvali, da že pase krave, prinese drva in tudi druga naročila z veseljem opravi.

Vsi trije so zadovoljni in pozorni. Mamico spoštujejo in so ji hvaležni za vso skrb in ljubezen. Okolje, kjer živijo, jih je sprejelo za svoje in vsi skupaj – pet otrok, živijo bogato življenje.

Ob obisku so nam Rajšpovi otroci zaupali, da bodo šli v nedeljo na obisk v Komendo, otroci pri Barličevih pa, da jih bo domača hči peljala na obisk v Izlake. Lepo, mar ne!

Obisk pri obeh družinah, ki imajo male varovance, nam je pokazal, da je ob stalni in nenehni skrbi širše družbene skupnosti, mogoče zagotoviti takim otrokom, v drugačnem okolju, lep, topel in vesel dom, če pri njih vladata prisrčnost in ljubezen ter zaupanje, česar tu prav gotovo ne manjka.

STANE SIMŠIČ

Osnovna šola 27. julij Kamnik

Komisija za delovna razmerja razpisuje dela in naloge

1 perica-šivilja, čistilka

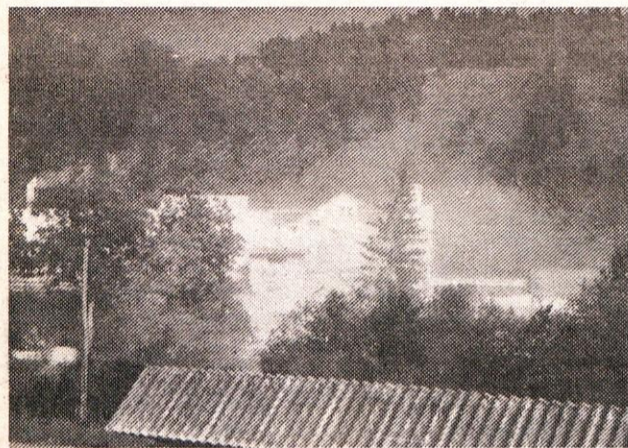
Delo se sklenu za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoji: tečaj iz šivanja in higienski minimum.

Nastop dela po dogovoru.

Poskusno delo traja en mesec.

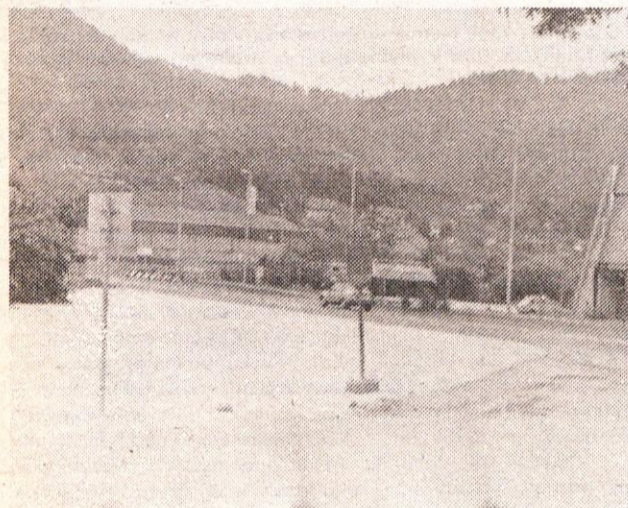
Rok prijave je 15 dni na KMR.

Kalcit spet onesnažuje

V svetu se krepijo gibanja »zelenih«, v Stahovici pa lahko samo gledajo, kako se valijo oblaki prahu in prekrivajo okolico, ljudi...?

J. B.

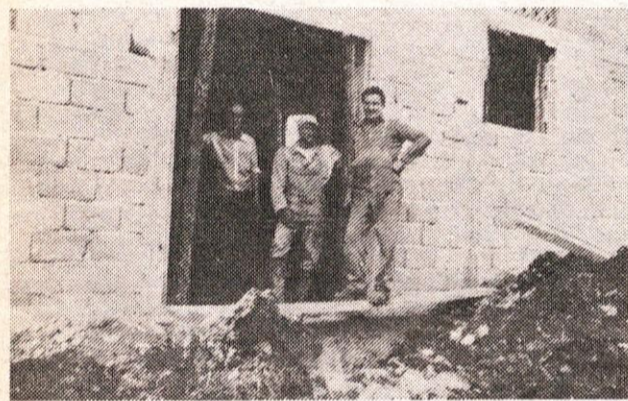
Daleč do avtobusa

Zacasna avtobusna postaja pri športni hali je precej oddaljena. To moti predvsem prebivalce severnega dela Kamnika, ki peščajijo do postaje kakih dvajset minut.

Zaradi te neprijetnosti se večina vozi z vlakom, vendar avtobusi vozijo pogosteje, pa tudi sobotnih in nedeljskih vlakov ni.

Seveda vsi hočemo novo pokrito avtobusno postajo, vendar bi se dalo začasno postajališče urediti tudi v zgornjem delu Kamnika v zadovoljstvo občanov.

D. G.

»Najlepša hvala vsem, ki so nam kakorkoli pomagali,« pravi Janez Spruk.

Pomoč v nesreči

Ko je v petek, 24. julija, ogenj zajel hlev pri Sprukovih, po domače pri Posteški v Podstudencu, se je prvič pokazala solidarnost krajanov in gasilcev, ki so prihiteli na pomoč. Vendar je bil takrat ogenj, ki ga je zanesla nevoščljiva roka, premočan in so ljudje lahko samo gledali, kako v plamenih izginjajo njihove s trudom pridobljene stvari.

Toda že naslednji dan je na presenečenje domačih prišlo na pogorišče veliko ljudi, ki so počistili in pripravili teren za novo poslopje. Tako je bilo vsak dan in komaj v mesecu dni so postavili in pokrili novo stavbo, ki je sedaj lahko v ponos ne samo domačim, temveč vsem, ki so kakorkoli pomagali Sprukovim v nesreči.

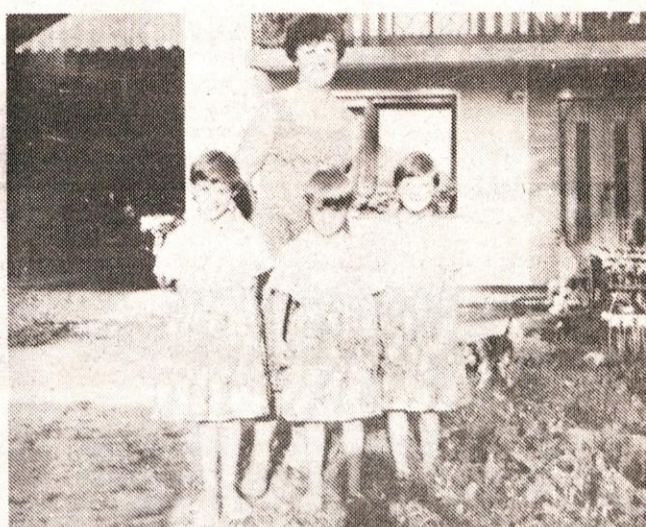
Zgled vreden posnemanja, mar ne?

J. B.

Spet mini počitnice za upokojece

Društvo upokojencev Kamnik spet pripravlja za svoje člane mini počitnice v počitniškem domu upokojencev Slovenije »Del-fin« v Izoli, in sicer od 3. 11. do 7. 11., od 7. 11. do 11. 11. ali od 3. 11. do 11. 11. Dom je namenjen predvsem dopustovanju upokojencev. Mini počitnice pa so namenjene predvsem tistim upokojencem, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo koristiti tega doma v rednih izmenah po 10 dni, kot tudi tistim, ki imajo raje organizirano skupinska potovanja. Za skupino nudi dom, delno pa tudi naše društvo, še poseben popust, tako, da bi omogočili nekajdnevno bivanje v domu tudi upokojencem z nizko pokojnino. V organizacijo mini počitnic spada prevoz od Ljubljane do počitniškega doma, vsa oskrba v počitniškem domu (prenočišče, hrana, bazen z ogrevano morskovo vodo na 32 stopinj) in povratna vožnja do Ljubljane.

Mini počitnice je mogoče rezervirati v pisarni Društva upokojencev vsak torek in petek od 8. do 12. ure do zasedbe rezerviranih mest.

Barličeve varovanke

Zalogarjevi varovanci

Prva zasebna trgovina v občini

TP KOČNA kot eden od nosilcev osnovne preskrbe v kamniški občini, se že dalj časa ubada z nerentabilnostjo nekaterih trgovin z živili, predvsem na podeželju. Zadnje čase pa so se pojavili še veliki kadrovske problemi, saj prodajalcev skoraj ni več mogoče dobiti.

Zaradi tega je v KS Šmartno skoraj popolnoma izostala preskrba z osnovnimi živilskimi proizvodi. TP KOČNA je na lastno pobudo sprožila med krajinami Šmartnega akcijo, s katero je imela namen oddati opremljen poslovni prostor za trgovinsko dejavnost zasebniku. Dogovor in pogodba sta bila sklenjena s Hribernik Štefko iz Šmartnega.

Pod ugodnimi najemnimi ter tudi nabavnimi pogoji je TP KOČNA, konec avgusta predalo prvi poslovni lokal z vso opremo v privatne roke. Nova najemnica ima po pogodbi dva pogoja. Prvič, da opravlja v lokalu prodajo blaga osnovne preskrbe kot v ostalih KOČNINIH poslovalnicah, ter drugič, da blago, katerega imajo v njihovem centralnem skladišču, nabavlja pri njih.

Tako bo KS Šmartno že s 1. septembrom zopet dobila redno odprto trgovino z živili, ki je nujno potrebna za ta kraj in njegov okoliš.

TP KOČNA bo nudilo novi najemnici pomoč pri poslovanju in premagovanju začetnih težav.

KOČNA Kamnik namerava oddati še nekatere podobne trgovine z živili na podeželju v privatne roke.

Tak način sodelovanja olajšuje težak ekonomski položaj trgovine, obenem pa kljub vsemu nudi osnovno preskrbo kranjov.

TP »KOČNA« KAMNIK

Kaj je novega v Klubu Laser

Po poletnem zatišju, ko se mladina zateče po zabavo v obmorske kraje, bo v klubu Laser v jesenskih in zimskih mesecih spet veselo, še posebej v prostih dneh tedna. Nekaj novosti bo izpolnilo zabavno življenje v Kamniku.

Ljubitelji filma bodo prišli na svoj račun še bolj kot doslej, novi, novejši in najnovejši filmi, ki jih boste v kinu gledali šele čez nekaj mesecev, bodo na ogled štiri dni v tednu, saj bo klub od septembra dalje zaprt le ob torkih. V bogatem izboru preko petsto filmov na video traku, bo zagotovo vsak našel kaj za svoj okus. Srede bodo spet namenjene dobri stari glasbi in stari rockeri bodo prišli na svoj račun.

V petek, soboto in nedeljo bo najbolj veselo: plesna glasba, nagradna tekmovanja, ples v kopal-kah in še in še. Zabavno bo, da je

le kaj, saj kamniška mladina zna narediti dober »žur«.

Mladi so že prestopili šolske prage, zato ne bo več časa za obmorska pohajkovanja, malo morje zabave, ki se obeta v klubu Laser, pa jim bo zagotovo preg-nalo misel na »mučenje« v šoli, saj se ob dobri glasbi in zanimivem filmu vsaj nekaj časa pozabi na vse tegobe sveta.

DAMJAN GLADEK

Iščem sobo za dijaka 4. letnika srednje veterinarske šole, Dr. Milka Princl, Trubarjeva 17, 62000 Maribor, tel. (062) 29-206, zvečer.

Angleščino za osnovno šolo ter I. in II. letnik usmerjene-ga izobraževanja uspešno inštruiram. Telefon 832-969, popoldne.

20. KARAVANA DELAVSKE SOLIDARNOSTI

Naše bratsko kolo naj se nikoli ne ustavi

Kako sem prišel do zamisli, da spodbudim sodelovanje med osmimi bratskimi občinami Kmanik, Slavenska Požega, Travnik, Strumica, Peč, Zrenjanin, Kotor in Gornji Milanovac?

V tistih letih sem bil predsednik sindikalnega sveta v Gornjem Milanovcu. « se spominja pobudnik Karavane delavske solidarnosti, Dragoslav Ugarčina. « Od nekdanj sem si želel, da se ljudje spoznajo, družijo, sodelujejo, spoznajo svojo deželo. Morda me je tudi moja življenjska pot vodila k temu. Rojen sem v Vojvodini, po poreklu sem iz Bosanske Krajine, šolo sem nekaj časa obiskoval na Hrvaškem, v Srbiji, v Šumadiji živim in delam več kot trideset let, najdlje v Gornjem Milanovcu.

Marsikdaj me sprašujejo, kako sem izbral prav te občine, in jim predlagal sodelovanje. Sploh se ni bilo preprosto opredeliti. Vzel sem karto Jugoslavije in seznam gospodarstva in gledal. Najprej sem izbral Strumico, ker je najbolj oddaljena, na tromeji med Grčijo, Bolgarijo in Jugoslavijo. Prav v tem času so bili odnosi z Bolgarijo nekoliko zaostreni.

Potem sem šel na Slovenijo in iskal neko občino. Ustavil sem se na Kamniku, videl sem, blizu Ljubljane je, tu je Titan, kjer je nekaj časa delal tovariš Tito. In ser se odločil za Kamnik.

Potem sem se spustil do morja, na Črnogorsko primorje. Iskal sem občino ob morju, ki ima tudi industrijo, tako sem prišel do Kotora in se tam ustavil. Na podoben način sem izbral tudi ostale.

Kaj pa potem? Moja pobuda sem prenesel občinskemu sindikalnemu svetu Gornji Milanovac, katerega predsednik sem bil. Zamisel je bila pozdravljena in takoj sprejeta, pooblastili so me, da se povežem s predlaganimi občinami.

Tako sem napisal pismo občinskim sindikalnim svetom Kamnika, Travnika, Strumice, Slavenske Požege in Kotora in v njem prenesel željo za sodelovanje in cilje tega sodelovanja. Pismo sem odposlal 21. decembra 1967, skupaj s čestitko za novo leto 1968. Priloge sem za odgovor v desetih dneh.

V zelo kratkem času sem dobil odgovore od vseh, kotorskega je podpisal Drago Radonjić, kamniškega Vinko Dobnikar, strumiškega Dobrin Gligorov, travniškega Rajko Mihajlović, požeškega Marica Fumić. Kako prijetno so mi zvenela imena Drago, Vinko, Dobrin...

Seveda so vsi sprejeli predlog in hkrati tudi predlagali, da bi bil prvi sestanek delegacij v Gornjem Milanovcu, torej da ga skličem jaz. Napočil je ta dan, 1. februarja 1968 so prišle delegacije. Pozdravljal sem jih, stisnil roko Vinku, Dragu, Vasilu, Rajku in drugim. Prečudovito je bilo to prvo srečanje, ko sem videl ljudi iz vseh krajev. Delegacije so bile pri nas dva dni, dogovorili smo se za sodelovanje, položili venec k spomeniku na Hribu miru, obiskali nekaj delovnih organizacij. Sprejeli smo tudi program sodelovanja in izbrali odbor, v katerem so bili predsedniki sindikalnih svetov. Ena od nalog v programu je bilo tudi vsakoletno organiziranje Karavane delavske solidarnosti. Domenili smo se, da bo prva v Strumici, še istega leta.

V tem letu smo imeli tudi prvi sestanek odbora za sodelovanje, in sicer v Travniku, kjer smo dogradili program prve karavane v Strumici in se tudi dogovorili, da vključimo še po eno občino iz vsake avtonomne pokrajine. Izbiro so prepustili meni, povezal sem se z sindikalnimi svetoma v Zrenjaninu in Peči in tudi od njih kmalu dobil pritrdilna odgovora.

Potem je prišla prva Karavana, od 7. do 9. septembra so bili v Strumici delavci iz vseh občin, skupaj okrog 400. Sprejem je bil veličasten, mesto okrašeno s transparenti, cvetjem, slikami, vsaka hiša, vsak lokal je bil okrašen. Kakšno nepozabno doživetje je bilo, ko je bila tu Jugoslavija v malem: Slovenci, Črnogorci, Hrvati, Bosanci, Srbi, Albanci, Madžari, domačini Makedonci... kolo našega sodelovanja je zaigralo, da se nikoli ne bi ustavilo.

Tako smo dočakali 20., jubilejno Karavano delavske solidarnosti. V teh letih se je med seboj spoznalo več tisoč naših delavcev, ki so izmenjavali izkušnje in kovali prijateljstva. Tako smo nesporno prispevali k razvoju bratstva in enotnosti, h krepitvi delavske solidarnosti. Moram reči, da sem zelo srečen, ker traja druženje že dvajset let, ker je postalo tradicija, ker smo tako v sindikalnih organizacijah dali svoj delež k povezovanju in spoznavanju delavcev iz vseh krajev naše socialistične samoupravne skupnosti. «

У ЖЕЉИ ДА ДОСЛЕДНО УЧВРЉУЈЕМО БРАТСТВО, ЈЕДИНСТВО И РАВНОПРАВНОСТ НАРОДА И НАРОДНОСТИ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ОСТВАРИМО И РАЗВИЈАМО НАЈБЕШЉИВЕ МЕЂУСОБНУ САРАДЉУ, ДОНОСИМО:

ПОВЕЉУ

БРАТНУЉЕЊА ОПШТИНА
ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ, КАМНИК, КОТОР, ПЕЋ, СЛАВЕНСКА ПОЖЕГА, СТРУМИЦА, ТРАВНИК И ЗРЕНЈАНИН

Братнудељем изражавамо вољу наших људи и грађана наших општина за свестрано повезивање у свим областима социјалистичког самоуправног и друштвено политичког деловања на начелима братства и јединства наших народа и народности, исконаног у Народноослободилачкој борби и послератној изградњи заједничке домовине самоуправне Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. Ова Повеља као симбол братнудеља представља акт трајне и свестране сарадње.

У Travniku 7. 9. 1974. године.

Својеручно потписали:
 Председник Камника: *Vinko Dobnikar*
 Председник Kotor: *Drago Radonjić*
 Председник Strumice: *Dobrin Gligorov*
 Председник Slavenske Požega: *Marica Fumić*
 Председник Travnika: *Rajko Mihajlović*
 Председник Zrenjanina: *Janko Janković*
 Председник Peča: *Janko Janković*

● Obravnavali smo vašo ponudbo za širše in čvrstije sodelovanje med oddaljenimi, po gospodarski in splošni razvitosti različnimi občinami. Toplo jo pozdravljamo in sprejemamo.
 Občinski sindikalni svet Kotor
 predsednik Drago Radonjić

● S takim načinom dela oziroma sodelovanjem bomo v prihodnje gotovo lažje izboljšali svoje delo v korist delovnih ljudi. Še posebej, če bomo izmenjavali izkušnje na skupnih posvetih.
 Občinski sindikalni svet Kamnik
 predsednik Vinko Dobnikar

● S tovrstnimi stiki in sodelovanjem bomo prispevali k bratstvu in enotnosti delavskega razreda, ki je temelj našega hitrejšega razvoja v bratski jugoslovanski skupnosti.
 Občinski sindikalni svet Strumica
 predsednik Dobrin Gligorov

● Z vključevanjem delovnih kolektivov in delavcev v sodelovanje in aktivnosti sindikata bi, poleg v pismu navedenih koristi, okrepili tudi vlogo sindikalnih organizacij.
 Občinski sindikalni svet Travnik
 predsednik Rajko Mihajlović

● Prejeli smo vašo pobudo za sodelovanje sindikalnih svetov iz šestih republik, s katerim smo seznanili predsedstvo, ki pobudo sprejema in predlaga, da je prvi sestanek v Gornjem Milanovcu.
 Občinski sindikalni svet Slavenska Požega
 sekretarka Marica Fumić

● Zahvaljujemo se vam za tovariško pozornost, da ste se skupaj z občinskimi sveti iz drugih republik sporazumeli, da bi bilo koristno vključiti v sodelovanje tudi naš občinski sindikalni svet. Z veseljem se pridružujemo.
 Občinski sindikalni svet Peč
 predsednik Janko Janković

● Spoznavanje načinov dela, problemov in načina njihovega reševanja, izmenjava izkušenj in podobno, bo prispevalo h kakovostnejšemu in vsebinsko bogatejšemu delu sindikalnih organizacij.
 Občinski svet Zrenjanin
 sekretar Djuro Pilipović

Ob jubilejнем srečanju delavske solidarnosti

Dvajset let bo minilo prihodnje leto, kar so se 1. februarja 1968 na pobudo Dragoslava Ugarčina, takratnega predsednika občinskega sindikalnega sveta Gornji Milanovac, v tem mestu srečali predsedniki občinskih sindikalnih svetov iz osmih občin iz vseh republik in pokrajin.

Dogovorili so se za medsebojno sodelovanje delavcev – članov sindikata iz teh občin.

Srečanja delavcev, ki so jih poimenovali Karavana delavske solidarnosti, naj bi bila vsako leto v drugi občini. Njihov namen je bil medsebojno spoznavanje življenja in dela delavcev ter izmenjava izkušenj iz dela sindikalnih organizacij in samoupravljanja.

Prva Karavana delavske solidarnosti je že septembra 1968. leta krenila v Strumico, v Makedonijo.

Čez šest let je na pobudo sindikatov to sodelovanje preraslo v medsebojno pobratenje vseh osmih sodelujočih občin. Tako so 7. septembra 1974 predsedniki občinskih skupščin Gornjega Milanovca (SRBIJA), Kamnika (SLOVENIJA), Kotora (ČRNA GORA), Peči (AP KOSOVO), Slavenske Požege (HRVATSKA), Strumice (MAKEDONIJA), Travnika (BOSNA IN HERCEGOVINA) in Zrenjanina (AP VOJVODINA), po sklepih občinskih skupščin podpisali listino o pobratenju. Telega pomembnega dogodka se je udeležil tudi Mika Špiljak, takratni predsednik jugoslovanskih sindikatov.

Ob obujanju spominov na srečanja delavcev, ki so v preteklih dvajsetih letih obiskali pobratene občine, je težko reči, kaj je udeležencem srečanj ostalo v najlepšem spominu, ko so spoznali raznolikost in lepote krajev v teh občinah, spoznavali nove prijatelje, ko so se srečevali s svojimi delovnimi tovariši v zeleni Šumadiji, na živopisni planini Vlašić nad Travnikom, v zlati dolini Požeške kotline, sredi banatskih ravnin v Zrenjaninu, v legendarni pomorski Boki Kotorski ali pa na pobočjih skalnatih Prokletij in Rugovske soteske v Peči.

Vsem, ki smo se imeli priložnost srečati z ljudmi v pobratenih občinah, bodo za vedno ostali v spominu prijateljski sprejemi, ki so jim poseben čar dale živopisne narodne noše in pihalni orkestri kot Trenkovi panduri v Slavenski Požegi, Bokeljska mornarica v Kotoru, dekleta v šumadijskih narodnih nošah v Gornjem Milanovcu ali pa značilni rugovski plesi sredi divje, v kamen vklesane soteske na Kosovem.

V spominu ostajajo srečanja z delavci travniškega kombinata Borac, v gornjemilanovškem Rudniku, v požeškem kmetijskem kombinatu Kutjevo in številnih drugih delovnih organizacijah, ki so jih v teh dveh desetletjih obiskali udeleženci srečanj delavske solidarnosti.

Seveda pa se sodelovanje pobratenih občin ni omejilo samo na vsakoletna srečanja, pač pa se je razvilo tudi na kulturnem, športnem in drugih področjih. Kamniška solidarnost je navezala tesne stike s požeškimi pevskim zborom Vijenac, izmenjali so več gostovanj. Naše avtomoto društvo se je pobratilo z AMD Travnik in člani obeh društev sodelujejo na športnih in drugih prireditvah, ki jih prireja društvi.

Naši obrtniki so se udeležili s svojimi izdelki obrtne razstave v Zrenjaninu. Vse možnosti pa so tudi za hitrejši razvoj sodelovanja gospodarskih delovnih organizacij. Pričakujemo lahko, da bodo prvim primerom združevanja srdecev za gospodarske programe, npr. v Strumici, poslovnemu sodelovanju Utoka s Tovarno usnja in obutve v Peči itd., sledili kmalu tudi drugi primeri medsebojnega sodelovanja gospodarstva.

Da solidarnost med pobratenimi občinami ni le napisana lepa beseda v nazivu srečanj, kaže tudi primer izgradnje nove šole v Risnu v občini Kotor, ki so jo vse pobratene občine z družbenimi sredstvi zgradile v Črni gori po potresu leta 1979.

Če potegnemo črto pod dvajsetletno sodelovanje občin vseh republik in pokrajin ali Jugoslavije v malem, lahko rečemo, da so dosegla svoj cilj, ki so si ga pred dvajsetimi leti zastavili pobudniki srečanj v Gornjem Milanovcu – boljše medsebojno spoznavanje delovnih ljudi, njihovega življenja in dela v vseh delih naše domovine, da so prispevala h krepitvi bratstva in medsebojnega razumevanja; stopamo v tretje desetletje sodelovanja z željo, da bi naše sodelovanje še bolj okrepili in se medsebojno povežali tudi na področju gospodarstva.

FRANC SVETELI

Gornji Milanovac — SR Srbija

Občina Gornji Milanovac leži na hribovitem planinskem območju, meri 836 kvadratnih metrov, ima 63 naselij in okrog 52.000 prebivalcev, od katerih jih je 18.000 zaposlenih v družbenem sektorju. 1540 pa je nezaposlenih, kljub temu, da se zaposlenost v zadnjih letih povečuje za okrog štiri odstotke letno.

Mesto Gornji Milanovac ima okrog 20.000 prebivalcev. Ustanovljeno je bilo leta 1853 in se je prvotno imenovalo Despotovac, po reki Despotovac, ob kateri je zraslo mesto. Kasneje je dobilo novo ime, ki ga ima še danes, in sicer po znanem Rudniškem vojvodi Milanu Obrenoviću, bratu kneza Miloša.

Od vsega začetka je mesto raslo po urbanističnih načrtih, zato je dobilo široke in ravne ulice, posamični deli mesta so tudi lepo oblikovani. To naključje, in pa blago naravno okolje, nad katerim se dvigajo planinski vrhovi Rudnika na severu, Vujna na jugu in Parca na vzhodu, so prispevali, da se Gornji Milanovac razvija v lepo mesto, čigar lepoto dopolnjuje živopisna okolica, kajti urbanistična in naravna lepota se spajata in druga drugo dopolnjujeta.

Gornjega Milanovca, nastala Takovska partizanske četa, 25. septembra istega leta pa v vasi Lunjevici, povsem ob G. Milanovcu. Takovski partizanski bataljon. Ta je le tri dni kasneje, s pomočjo borcev Ljubičskega bataljona čačanskega partizanskega odreda Dr. Dragiša Mišović, prvič osvobodila mesto, ki je bilo potem dva meseca predstraža Užiške republike. Dnevi v oktobru in novembru tega leta bodo ostali v zgodovini mesta zapisani kot najtežji in najbolj tragični. Nemci so 15. oktobra z močnimi enotami prišli v mesto, ga zažgali in uničili do temeljev, okrog 130 ljudi pa odvedli v Kragujevac in druga mesta in jih ustrelili. Največ borcev s tega območja je odšlo v Drugo proletarsko brigado, 5. oktobra 1943 je v Rudniku nastala Prva šumadijska narodnoosvobodilna brigada, v sestavi katere so vstopali tudi takovski borci. Mesto je bilo dokončno osvobojeno 17. septembra 1944. V NOB je iz Takovskega območja izginilo življenje 842 borcev, 295 jih je padlo kot žrtve fašističnega terorja, kraj je dal 11 narodnih herojev. Spominska obeležja te bogate zgodovine so skoraj na vsakem koraku.

Dragoslav Ugarčina odpira prvi sestanek sindikalnih delegacij v Gornjem Milanovcu. Ob njem (zdaj že pokojni) Drago Radonjić, takratni predsednik sindikata občine Kotor

delavci, v rudarstvu ROC Rudnik, Brezak, RGI in Kristal s 1.270 delavci, v kemijski industriji Zvezda s 300 delavci. V okviru gradbeništva je DO Graditelj, ki skupaj s tozdi v Beogradu zaposluje 2.670 delavcev, v trgovini proleter s 500 zaposlenimi, v prometu Autoprevoz s 330 in v gostinstvu Šumadija s 355 delavci. V gozdarstvu je zaposlenih okrog 150 delavcev. V zadnjih letih se razvija tudi drobno gospodarstvo, ki ima zdaj 200 delavcev.

V občini se uspešno razvijajo tudi družbene, komunalne in druge dejavnosti. V 32 štirirazrednih, 6 osemletnih in 2 srednjih šolah nabira znanje okrog 7.500 mladih. V štirih vrtcih (tri v Gornjem Milanovcu, eden v Rudniku) ima celodnevno varstvo 900 otrok. Zdravstvene storitve opravlja Medicinski center, v njem delajo Zdravstveni dom, splošna bolnišnica, center za ma-

tere in otroke, dispanzer za medicino dela, lekarna in ambulante v večjih središčih občine. V zdravstvu je 577 zaposlenih, od tega 409 zdravstvenih delavcev.

Gospodarstvo občine je kljub težkim razmeram dokaj uspešno, lani so znatno povečali celotni prihodek, dohodek in čisti dohodek, zlasti še izvoz, z izgubo pa ni poslovala nobena DO. Zato tudi imajo precej novih investicij, tako proizvodnih kot ostalih. Dokončanih je 150 stanovanj, začeta gradnja 83 v Gornjem Milanovcu in 20 v Rudniku, zaključene priprave za gradnjo 120 stanovanj. Povečali so šolske objekte, obnovili več vaških šol uredili več kilometrov cest itd.

Bodoči razvoj občine temelji predvsem na naravnih danostih in bogastvih ter na zmogljivostih, ki jih industrija že ima, pa jih je treba obnoviti in posodobiti, da bi tako povečali tudi izvoz znanja in tehnologije.

sko cono na Grbaljsko polje je končano. Bokeljka in ILK sta se dokončno preselila. Riviera je začela s poskusno proizvodnjo. Tako je mesto razbremenjeno, dane so nove možnosti za ponovno vrednotenje kulturnozgodovinske vrednosti starega mesta in za razvoj gostinstva, turizma in trgovine.

Posebej veliko vlogo ima gradnja predora skozi hrib Vrmac, kar bo omogočilo povezavo med industrijsko cono in sosednjima občinama Tivat in Budva. Skozi predor bodo iz kotorskega zaliva odvajane tudi odpadne vode, kar bo vrnilo življenju v zaliv.

Razvite so tudi družbene dejavnosti. Veliko je zdravstvenih, kulturnih in izobraževalnih ustanov. Med pomembnejšimi so Pomorski muzej, Zgodovinski arhiv, Galerija solidarnosti in Kulturni center. Pet osnovnih šol ima več kot 2.300 učencev, v usmerjenem izobraževanju je več kot 800 učencev, na Pomorski fakulteti pa študira precej študentov, ki se bodo zaposlili v pomorskem gospodarstvu in turizmu. Pomemben prispevek h kulturnemu življenju mesta in okolice daje tudi šola za osnovno in srednjo glasbeno vzgojo. Na ob-

močju občine so štiri zdravstvene organizacije: Medicinski center z zdravstvenim domom, specializirana bolnišnica za ortopedijo, nevrokirurgija Vaso Cuković v Risnu, Zavod za nevropsihiatrijo v Dobroti, Zavod za zdravljenje nespecifičnih pljučnih bolezni Vrmac Prčanji in izobraževalna zdravstvena organizacija, najsoodbornejše opremljen Zavod za rehabilitacijo oseb z motnjami sluha in govora. Dobre možnosti so tudi za razvoj športa, na območju občine je šest dvoran, odprti in zaprti plavalni bazeni, dva mala in nogometni stadion.

Obnova kulturnozgodovinskih spomenikov po potresu poteka, zahvaljujoč solidarnosti ljudi vse Jugoslavije, zelo organizirano in Kotoru vrača stari sijaj. Revitalizacija in obnove starega Kotora, Perasta, Risna, znamenitih sakralnih objektov na vaških območjih, to so najpomembnejše naloge vseh ljudi kotorske občine. In ko bodo čez nekaj let ta dela končana, bo celotno območje občine postalo priča jugoslovanske solidarnosti in dokaz, da naša samoupravna socialistična družba visoko ceni, čuva in dograjuje vse svoje kulturne vrednote.

Gornji Milanovac

Območje Gornjega Milanovca ima bogato zgodovinsko preteklost, ohranjeni so mnogi pomniki iz različnih kulturnih obdobj. V srednjem veku, pa tudi kasneje so izstopala naselja Rudnik in Ostrvica. Rudnik je svoje ime dobil, ker so tu kopal rudo za pridobivanje srebra in svinca.

V prvi in drugi srbski vstaji v minulemu stoletju je imelo pomembno vlogo naselje Takovo; tu se je, prav blizu Gornjega Milanovca, začela druga srbska vstaja. Tudi med prvo svetovno vojno je bilo tu prizorišče velikih bitk. Gornji Milanovac je bil med prvimi osvobojen izpod Nemcev leta 1941 in se je s svojo okolico vključeval v svobodno partizansko ozemlje v zahodni Srbiji, v Užiško republiko. Ljudje takovskega območja so se na poziv KPJ in tovariša Tita dvignili v vstajo proti okupatorju in domačim izdajalcem, in že 12. julija 1941 je v vasi Brezni, nedaleč od

Po osvoboditvi je bil Gornji Milanovac hitro obnovljen, vendar se je potem do začetka šestdesetih let počasi razvijal; potem pa se je v njem razmahnila industrija, v okolici pa rudarstvo. Značilnost njegovega nadaljnega, hitrega razvoja je tesna vezava na delovne ljudi, na njihova odrekanja, na solidarnost, pa tudi na ambiciozne kadre, ki so vedeli, kaj hočejo.

V gospodarstvu občine so skoraj vse panoge, tu je 70 gospodarskih in 18 družbenih organizacij. V okviru živilske industrije posluje DO Takovo in kmetijske zadruge z okrog 4.000 zaposlenimi, v kovinskopredelovalni industriji FAD, Metalec, SECCO z 2.380 zaposlenimi, v grafični industriji Tipoplastika, NIRO Dečje novine, Budućnost in Sigma s 1.350 zaposlenimi, v tekstilni industriji MK Rudnik, ki ima svoje tozde tudi v Beogradu, Kraljevu, Arandjelovcu in Topoli s 4.000

Kotor — SR Črna gora

Kjer se 40 kilometrov dolgi Kotorski zaliv srečuje s podnožjem Lovčena, je na trdem kamnitem hribu Sv. Ivana zrasel Kotor, središče kotorske občine. Kotor je staro mesto, ki je kot velik briljant v nizu prelepih mest ob obali od enega do drugega konca kotorskega zaliva. Lepoto Boke priznavajo vsi, ki ljubijo razkošje narave in v njenem naročju najdragocenejša dela ljudskega duha in rok. Znani pesnik Aleksa Šantić je mesto videl »kot nevesto Jadrana, prekrito z nebom kot s čisto svilo«.

Mesto Kotor s široko okolico je svet vstrelil v svojo kulturno dediščino in jo vnesel v seznam UNESCO kot izjemno zgodovinsko vrednost. Mesto je nastalo v davni preteklosti, o čemer pričajo prazgodovinski in zgodovinski slogi: grški, ilirski, keltski, rimski, bizantinski, zgodnjehislovanški, mljetški in slogi drugih evropskih civilizacij, vse do današnjih. V mestu so materialni dokazi te kulture, kot palače, cerkve, obzidje, biseri med njimi so katedrala sv. Tripuna iz 12. stol., cerkev sv. Luke, številne renesančne in baročne palače, prečudoviti trgi, med njimi najlepší Trg orožja.

Kotor so bičale vojne in potresi, vendar njegova lepota ni uničena, še vedno je svetel primer tega, da resnične kulturne vred-

note pripadajo vsem ljudem in vsem časom.

Obiskovalec Boke opazi tudi palače dobrotskih kapitanov, zidane v začetku 19. stol., ko so v Dobroti najvišji predstavniki Črne Gore in Boke razglasili združitev in se zakleli, da bodo vedno živeli skupaj. Izjemen vtis naredita tudi stari mesti Perast in Risna. V Perastu so se šolali kapitani, ki so sem prihajali celo iz Rusije. Naši pomorci so, kot je zapisal tudi tovariš Tito ob svojem obisku v Kotoru, ponesli sloves bokeljskega pomorstva po vsem svetu. V tem kraju se je vedno živelo od morja, zato ni čudno, da je bila Bokeljska mornarica ustanovljena že davnega leta 809.

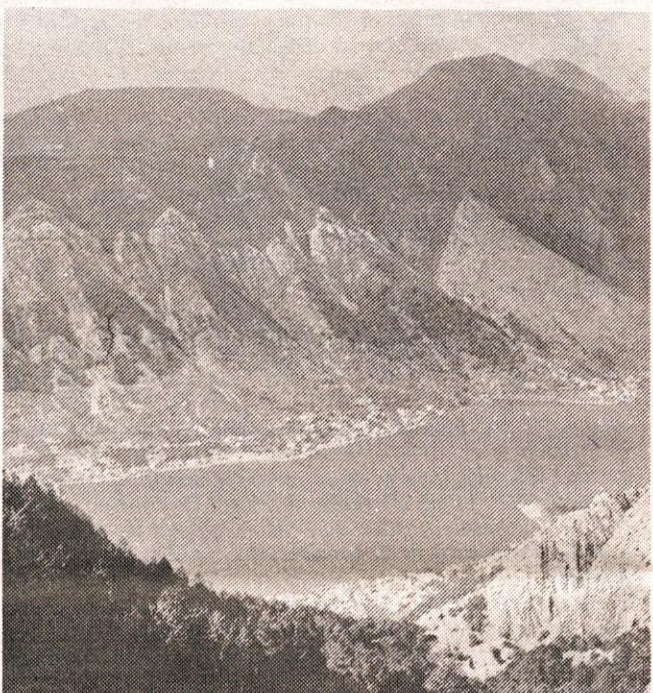
Močan pečat so dale tudi bokeljske vstaje in upori proti raznim tujcem, ki so napadali ta svobodnjaški kraj. Bokeljski uporniki so leta 1869 prosili tudi avstro-ogrskega cesarja Franca Jožefa na pogovore z njimi v malem naselju Knežlaz.

Tudi revolucionarno gibanje je bilo v teh krajih bogato, o čemer pričča vstaja mornarjev leta 1918, in številne delavske sindikalne organizacije. Časten prispevek

pa so dali občani Kotora tudi za zmago socialistične revolucije.

Občina ima nekaj več kot 22.000 prebivalcev, od katerih jih je 9.500 zaposlenih. Najpomembnejše delovne organizacije so Jugooceanija, ki spada med največje tovrsne organizacije v Jugoslaviji, njene ladje plovejo širom sveta. Dalje industrija drsnih ležajev, ki pokriva večji del potreb jugoslovanske motorne industrije; potem Bokeljka, tovarna gumijastih izdelkov, pomemben kooperant avtomobilske industrije in industrije bele tehnike; izdelovalka kozmetike in detergentov Riviera; Industrija modne konfekcije Jadran v Perastu, Jugopetrol, itd. Preseljevanje industrije v novo industrijsko

Kotorski zaliv

Peć — SAP Kosovo

Občina Peć je eno od komunalnih središč SAP Kosovo, ki ga označuje vsestranski družbenopolitični, gospodarski in kulturni razvoj, pa tudi bogata zgodovinska in revolucionarna preteklost. To središče metohijske ravnine označujejo še druge posebnosti, ki mu povečujejo vlogo, pomen, lepoto in tudi ljubezen prebivalcev, kot tudi turistov in obiskovalcev. Veličastni venec Prokletij, živopisna Rugovska soteska povečujejo naravno lepoto in tukajšnje podnebje, spomenik revolucije na Karagaču, Pečka patriarhija, Sinan-pašina džamija, Pasivna kula in mnogi drugi objekti pa pričajo o kulturnem pečatu in revolucionarnosti tukajšnjih prebivalcev v davni preteklosti in bogatem razvoju te občine. Vse to so temelji za še hitrejši družbenoekonomski razvoj Kosova. Vsemu naštetemu pa daje še večji sijaj vzdevek, ki ga ima Peć — mesto Bore in Ramiza, najlepšega simbola bratstva in enotnosti vseh narodov in narodnosti.

Območje občine se razprostira na 603 kvadratnih kilometrih, tu živi 125.000 prebivalcev (polovica v mestu) v 76 naseljih in 27 krajevnih skupnostih. Okrog 28.480 prebivalcev se ukvarja s kmetijstvom, kar govori o možnostih za hitrejši razvoj raznih vej kmetijstva.

Peć je torej mesto, znano po Bori in Ramizu, najlepšem simbolu bratstva, in enotnosti in združenosti vseh naših enakovrednih narodov in narodnosti. Oba narodna heroja sta sinova tega kraja, objekta sta dala življenje za svobodo, za vse, kar danes uživamo. Nista se hotela ločiti, zato so ju ustrelili fašistični okupatorji v Landovici. V smrt sta šla junaško, kakršna je tradicija sinov teh krajev. Ta simbol bratstva in enotnosti se nenehno kali in krepi v Peći, ki je znana kot revolucionarno središče tudi pred drugo svetovno vojno, saj so bile že v tem času ustanovljene partijske celice, v katerih so delovali komunisti in drugi napredni ljudje. Občina je bila med

Franc Sikošek: Prvič v Karavani v Gornjem Milanovcu

»Kot predstavnik delovne organizacije Stol sem se srečanja prvič udeležil leta 1977, ko je bila Karavana v Gornjem Milanovcu. Prav v tistem obdobju so ta srečanja namreč želeli razširiti tudi na gospodarsko področje. Sindikat naj bi dal pobude izvršnemu svetu in ostalim organizacijam, da bi sodelovanje postalo konkretnije, da bi prišlo do povezovanja delovnih organizacij in posameznih republik in pokrajin. Kakšnih konkretnih rezultatov po moje sicer ni bilo, vendar pa je Karavana kljub vsemu dosegla svoj namen. Mnogo naših delavcev se spoprijateljeli z delavci iz

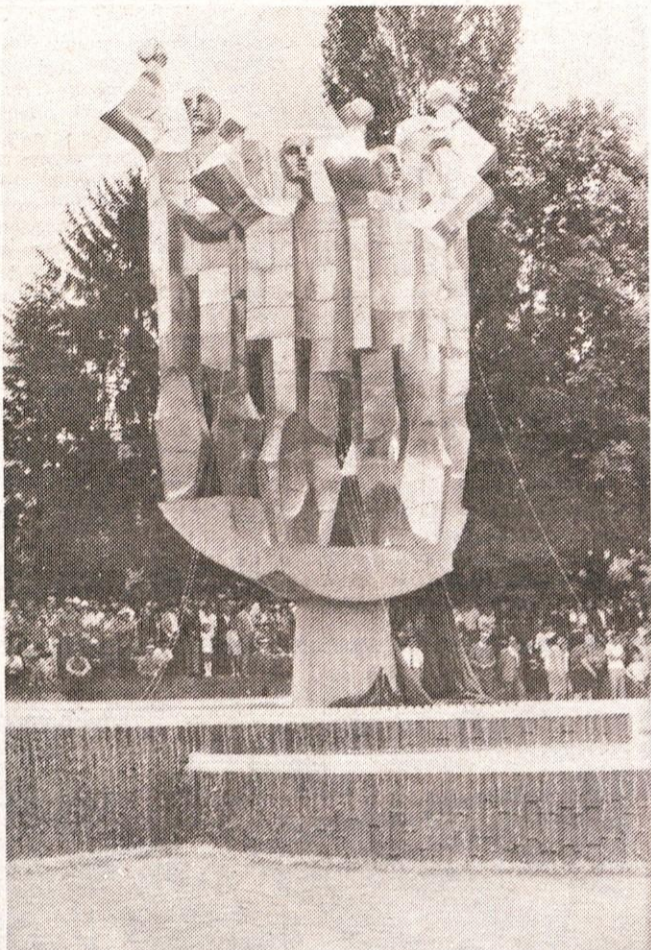
drugih krajev, spoznavajo se med seboj, spoznavajo tudi življenjske in delovne pogoje drug drugega. Na podlagi vseh teh spoznanj pa je tudi medsebojno spoštovanje boljše. Tudi sam ne bi imel nikoli priložnosti videti toliko delovnih organizacij v drugih republikah

in pokrajinah, če ne bi sodeloval v Karavani. Menim, da je Občinski sindikalni svet Kamnik kot predstavnik naše republike pomembno prispeval h krepitvi bratstva in enotnosti ter solidarnosti med delavci. Če ne drugače, tudi z izkazovanjem bratske pomoči občini Kotor, ko jo je prizadel potres. S solidarnim zbiranjem denarja vseh pobratenih občin so v Risnu zgradili novo šolo.

Bil sem že v vseh osmih pobratenih občinah, štirikrat kot predsednik občinskega sindikalnega sveta. Spoznal sem neizmerno gostoljubnost domačinov in pristno prijateljstvo med delavci iz vseh delov države. Karavana je danes še posebej pomembna, saj je v zaostrenih pogojih gospodarjenja boljše medsebojno sodelovanje in krepitve zavesti o nujni povezanosti in enotnosti med nami še kako potrebna.«

Podpis listine o pobratenu v Travniku leta 1974

Spomenik revolucije na Karagaču

NOB eno najpomembnejših zarišev revolucije, o čemer pričajo podatki o 17 narodnih herojih, 310 nosilcih Spomenice 1941, več kot 2000 padlih in več kot 6000 borcev, pripadnikov vseh narodov in narodnosti. O revolucionarnosti teh krajev pričajo tudi številni spomeniki, spominska obeležja, lapidariji in grobnice.

V povojnem obdobju je bila Peč med najmanj razvitimi občinami s stereotipnim in zaostalim gospodarstvom, v katerem je prevladovalo kmetijstvo. Ob njem je bila tu le še žaga, industrijski mlin in tovarna strešnikov. Razvijala se je sicer obrt, toda razdrobljeno. Zdaj je Peč razvita občina, v kateri je industrija glavni nosilec razvoja in je v narodnem dohodku udeležena za okrog 72 odstotki, 6530 delavcev, kolikor je v njej zaposlenih, pa je pomembna opora za pospešeni razvoj v prihodnje. V okviru hitrejšega uresničevanja razvojnih načrtov združevanja dela in sredstev z združenim delom zunaj pokrajine, je občina Peč dosegla vidne rezultate. Tako je bila z združevanjem dela in sredstev s pančevsko Utvo zgrajena tovarna težkih kovinskih konstrukcij, v kateri bo dobilo delo 600 novih delavcev. Skupaj s kombinatom Borovo bo razširjena in posodobljena Tovarna obute, v kateri se bo zaposlilo 900 novih delavcev, zmogljivosti to-

varne pa se bodo potrojile. Na tak način, z združevanjem dela in sredstev, in sicer s SOZD Novi dom iz Beograda, pa je stekla tudi gradnja tovarne pohištva v Lesnem kombinatu.

Razvoj občine do konca desetletja predvideva, da bi se družbeni proizvod povečal za 11,2 odstotka, produktivnost za 6, zaposlovanje za 6,3, realni osebni dohodki za 10,4 izvoz pa za 15,8 odstotka. Investicije naj bi se povečale za 50 odstotkov, in znašale 45,7 milijarde dinarjev. Poleg obnavljanja in širitve obstoječih zmogljivosti nameravajo s tem denarjem postaviti tudi nove industrijske objekte v Tovarni avtomobilskih delov Zastava - Ramiz Sadiku, v Kmetijsko industrijskem kombinatu in drugje, ob tem pa še rekreacijski športni center z žičnico, ki ima pomembno vlogo pri razvoju turizma v teh krajih.

Še nekaj zanimivih podatkov o občini Peč. Na tem območju je 25 osnovnih šol z 22.000 učenci, center usmerjenega izobraževanja Boro in Ramiz s sedmimi tozdi in 6200 učenci, višja ekonomsko komercialna šola Veljko Vlahović s 600 študenti. V izobraževanju je zaposlenih 1850 delavcev. Občina ima 12 zdravstvenih tozdov, 820 postelj za bolnike in 1007 zdravstvenih delavcev, med katerimi je 170 zdravnikov, specialistov raznih smeri.

Središče mesta Peč

Slavonska Požega — SR Hrvaška

Občina Slavonska Požega — njena površina meri 1246 kvadratnih kilometrov, podnebje je celinsko, je največja v Slavoniji in Baranji in med največjimi v republiki Hrvaški — je bila že od davnin zanimiva za življenje lu-

di. Tu so živeli in delali že stari Rimljani, mesto Slavonska Požega ima zgodovino, daljšo od 750 let. Prvič je kot mesto omenjeno v dokumentih iz leta 1227.

Dolga leta je bila Požega upravno in politično središče ju-

gozahodne Slavonije. V obdobju Turkov, ki so tu vladali polnih 150 let, je bila sedež Sanždaka (1688. leta), kasneje pa sedež Županije (leta 1765). Delovsko gibanje se je zaradi posebnih pogojev v požški kotlini razvilo na začetku tega stoletja.

Med narodnoosvobodilno borbo so se prve oborožene partizanske enote oblikovale v zahodnem in vzhodnem delu, plamen upora so prenesle na vso Slavonijo. V narodnoosvobodilno gibanje je bilo vključenih okrog 9000 prebivalcev, življenje jih je izgubilo 3939, okrog 3000 je bilo izgnanih v taborišča, zapore in internacijo.

V Požeški kotlini je danes 207 naselij, med njimi je mesto Slavonska Požega, mestna naselja pa Kutjevo, Pleternica in Velika. V Požegi živi okrog 71.300 prebivalcev v 21.450 gospodinjstvih, aktivnih je 42.770. Med prebivalci je več žensk, 51,7 odstotka. Po strukturi in nacionalni pripadnosti živijo tu složno in v ljubezni ter bratstvu in enotnosti Hrvati, Srbi, Čehi in drugi narodi in narodnosti Jugoslavije.

Slavonska Požega

Slavonska Požega ima izjemne možnosti za razvoj kmetijstva: od skupaj 63.685 hektarov zemljišč je 55.370 ha obdelovalnih, 5.546 ha so neplodna zemljišča, poleg tega je še 8.315 ha pašnikov in 55.338 hektarjev gozda.

Požega ima 12 matičnih in 45 podružničnih osnovnih šol, kate-

re obiskuje okrog 8.000 učencev, ter Center usmerjenega izobraževanja Zvonko Brkić z okrog 3.000 učenci, tu je še pet vrtecv in jaslji.

Območje je bilo in je še danes prostor, kjer so ustvarjali in gojili kulturo raznih oblik in smeri. V Požegi je bila ustanovljena in začela delati gimnazija že 1699. leta, v 18. stoletju so dobili Akademijo Posegana za študij filozofije in moralne teologije. V krajih so številni kulturni spomeniki in spominska obeležja iz bližnje in daljnje preteklosti, prav tako številni so tudi spomeniki, ki obeležujejo narodnoosvobodilni boj. Enega od njih, v Kamenskoj, je leta 1968 odkril predsednik Tito v spomin borcem in žrtvam fašizma Slavonije.

V povojnem obdobju je požška kotlina doživela svoj gmotni, kulturni in vsesplošni razvoj in razcvet v socialistični Jugoslaviji. V družbenem sektorju je zaposlenih okrog 16.800 delavcev, v zasebni obrti, gostinstvu in prevozništvu dela okrog 830 ljudi, delo na domu opravlja 30 delavcev. Med večjimi delovnimi orga-

nizacijami na tem območju so Plamen, Livarna železa in tovarna hišnih aparatov, PPK Kutjevo, GIKP Požega, IMK Sloga, gozdarska delovna organizacija Slavonska šuma, DI SPIN-Valis, Zvečevo, tozda Rade Končar EGE in STP, Oroplet, Požeška dolina in druge.

Strumica — SR Makedonija

Strumica je eno najstarejših antičnih naselij v jugovzhodnem delu SR Makedonije, njegov obstoj omenjajo pisane listine v letu 191 pred našim štetjem. Vse do srednjega veka je bila znana pod imenom Astrajon, kar pomeni Zvezdno mesto. Kasneje je Strumica dobila ime Tiberiopol oziroma Tiberijevo mesto. Konec desetega in v prvi polovici enajstega stoletja je bila Strumica pomembno vojaško in strateško mesto v prvi Makedonski državi carja Samoila.

Sicer pa je Strumica v svoji zgodovini menjala mnogo gospodarjev in zavojevalcev, do nje je segla roka bizantijske državno-

sti, zakravljeni nož turškega imperija in velikosultanska azijska surovost, v novejšem obdobju pa velikogrška, velikobolgarska in velikosrbska buržoazna oblast in propaganda. Vse to je vplivalo na razvoj mesta.

Med dvema vojnoma je bila Strumica majhno obrtniško mesto z nerazvitim gospodarstvom, zaostalim kmetijstvom, zaostalim zdravstvom in nerazvitim šolstvom, z malo zaposlenimi, ozkimi in majhnimi ulicami. Vendar je bila v tem obdobju močna dejavnost naprednih sil, delavskega razreda in strokovnih sindikatov, ki je hotela odstraniti razredne, socialne in nacionalne stiske. Le-

Osrednji trg Goce Delčev v Strumici

ta 1926 je bila ustanovljena prva partijska celica, leta 1939 pa je bilo v Strumici ustanovljeno partijsko poverjeništvu, ki je bilo leta 1941 reorganizirano v mestni komite KPJ, takoj zatem je bil ustanovljen še skojevski komite.

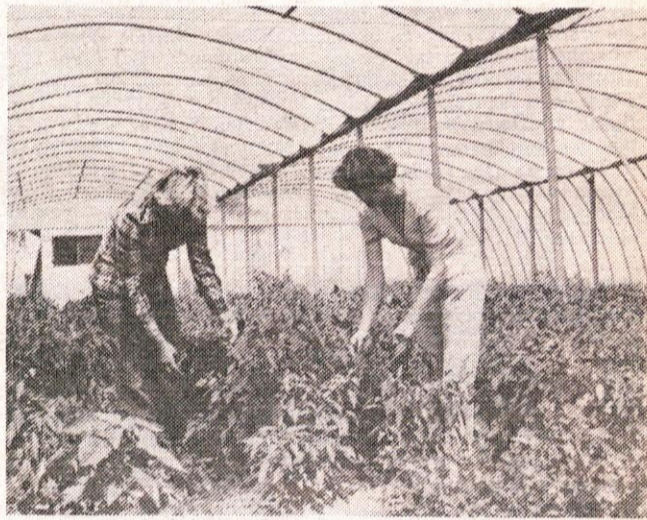
Strumica je bila osvobojena 11. septembra 1944, ko so enote Strumiškega partizanskega odreda med boji prišle v mesto, razbile bolgarske okupacijske enote, izgnale oktobrsko in ustanovile svojo narodno in demokratično oblast. Strumiška občina je dala velik prispevek v NOB, v mnogih bitkah je dala življenja veliko najboljših sinov in hčera Strumice in okolice.

V prvih povojnih letih je bila občina nerazvita, brez vsake industrije, v temeljih je bilo treba spremeniti vse in omogočiti socialistično preobrazbo. To so bili težki, a elana in udarniške mladosti polni dnevi. Na številnih gradbiščih nove, Titove Jugoslavije je na tisoče mladih iz strumiške občine gradilo ceste, proge, mostove, tovarne... V Strumici je bila 1949 končana gradnja melioracijskega kanala za odvodnjavanje Monospitovskega močvirja, s čimer je bilo uničeno eno od žarišč malarije, pridobljenih pa na stotine hektarov obdelovalne zemlje, na kateri danes gojijo visokorodne povrtnine in industrijske kulture. Za bitko s sušo sta bili na strumiškem območju zgrajeni dve pregradi, Vidoča in Turija, v katerih je akumuliranih 80 milijonov kubičnih metrov

vode za namakanje več kot 12.000 hektarov polj. S tem je prišlo v strumiškem kmetijstvu do odločilne spremembe, očitna je usmeritev na intenzivne kulture, predvsem pridelovanje paprike, paradiznika, kumaric, buč, itd. V povprečni letini pridelajo na tem območju 200 tisoč ton zgodnje in industrijske zelenjave in buč, prek 16 tisoč ton namiznega in grozdja za predelavo, skoraj 20 tisoč ton pšenice, ječmena, rži, koruze, riža in drugih žitaric, več kot tri tisoč ton kakovostnega tobaka in drugih kmetijskih pridelkov. Vse to kaže, da so se nekaj uveljavljene kulture, kot bombaž, mak, sončnice, kikiriki, umaknile novim.

Razvoj kmetijstva in živinoreje je spodbujal razvoj živilske industrije. Vodilni predelovalec je Moša Pijade, ki posluje v sestavi PIK Strumica; letno izdela okrog 8000 ton konzerviranega sadjja in zelenjave, zakoljejo 120 tisoč jagjadi, v mlekarni dnevno prede-

PIK Strumica — obiranje zgodnje zelenjave

Janez Brlogar: Prvo srečanje s pobratenimi v Kamniku

»Karavane sem se prvič udeležil 1971. leta v Kamniku. Takrat sem že bil v predsedstvu občinskega sindikalnega sveta. Kasneje, od 1978 do 1982. leta, ko sem bil predsednik, pa sem bil redno udeleženec srečanj. Moram poudariti, da so bili začetki Karavane zelo spontani, pristni odnosi med udeleženci so bili tako še dodatna spodbuda za sindikalne svete vseh osmih občin, da omenjena srečanja še naprej razvijajo. Predstavniki Gornjega Milanovca, ki so bili pobudniki Karavane, so sicer dali pobudo, da bi se sodelovanje razširilo na izmenjavanje izkušenj na področju kulture, športa, da bi se srečevali

šolarji, predvsem tisti iz bližnjih občin. Do tega sodelovanja je resnično prišlo in še posebno na začetku sem imel občutek, da resnično vlada bratstvo med narodi oziroma pripadniki občin iz vseh republik in pokrajin. Nekateri so pristne odnose ohranili še do danes, posamezniki se obiskujejo. Prav pristnost teh srečanj med sindikalisti je bila osnova,

da so se občine kasneje tudi uradno pobratile.

Kljub vsemu pa glede na veličastnost te manifestacije nismo znali izkoristiti prednosti stikov; do konkretnega, gospodarskega sodelovanja, razen izjem, ni prišlo. Škoda. Vse je ostalo le na politični ravni. Vendar je tudi ta pomembna, tudi v republiškem merilu.

Kljub vsemu pa so vsa dosedanja srečanja bila osnova spoznavanja razvoja samoupravnih odnosov, gospodarskih in družbenih dejavnosti in kultUre. Vendar pa še premalo prihaja do skupnih gospodarskih poslovnih stikov, ki bi dali temelje širšemu gospodarskemu povezovanju občin. Ugotovljena identičnost strukture industrijske proizvodnje in gospodarstva v celoti bi bila osnova za ustvarjanje opti-

malnega sodelovanja posameznih nosilcev gospodarstva v občinah, začeti od izmenjave izkušenj, tehnično tehnoloških dosežkov v procesih proizvodnje, do skupnega vlaganja in nastopov na tržišču.

Medsebojnih srečanj pobratenih občin se je udeležilo prek 800 občanov, delavcev in učencev iz naše občine. Kamničane so nas povsod lepo sprejeli. Naši ljudje so bili navdušeni, marsikdo med njimi je imel s tem morda prvič priložnost, da si ogleda kraje v drugih republikah in pokrajinah. Povsod je bilo lepo, vsak kraj je po svoje zanimiv, vendar pa so se Kamničani, po moje, najbolj počutili v Kotoru. In za konec še to: namen teh srečanj je tudi, da se vsako leto izmenja čimveč ljudi, ki na teh karavanah še niso bili, naj srečanja delavske solidarnosti ostanejo to, čemur so namenjena, naj ne bodo srečanja občinskih struktur in direktorjev.»

Priča stoletij – manastir v Veljusi

lajo skoraj 7.500 litrov mleka. Pomembne so tudi mlinske in pekarske zmogljivosti tozda Žito-Strumica, ki letno predela in izdelava okrog 30 tisoč ton moke, kruha in peciva.

Vodilni industrijski veji sta tekstilna in konfekcijska. Predilni Strumičanka in Jugoteks letno proizvedeta prek 11.000 ton predlava, konfekcijski Geras Cunev in Edinstvo pa izdelata več kot 450.000 kosov oblačil. V tej industriji je zaposlenih 4.000 delavcev. Razvita je tudi lesna industrija, razvijajo pa se tudi druge, kot nekovinska, predelava tobaka, kovinska, proizvodnja alkoholnih in brezalkoholnih pijač, itd., vse bolj pa tudi drobno gospodarstvo.

Strumiško gospodarstvo veliko prodaja na tujih trgih, lani je bil devizni izrtek 5,22 milijarde deviznih dinarjev, letošnji izvoz naj bi bil za 31,4 odstotka višji. Naj med gospodarskimi načrti občine omenimo še, da bodo letos v obnavljanje in modernizacijo predelovalnih zmogljivosti in v objekte družbenih dejavnosti investirali 9,6 milijarde dinarjev.

Organizirano, pa tudi s sredstvi samoprispevkov, so tudi v strumiški občini dosegli velik na-

predek v komunalni in družbeni infrastrukturi. Kanalizacija, nov vodovod z najsodobnejšo prečiščevalno postajo, nova blagovna hiša, supermarket, sodobne samopostrežnice, nova poštna zgradba. Dom kulture, veličastni spomenik revolucionarju Goce Delčevu, novi bulevarji, športna dvorana, Medicinski center in trideset ambulant. Dom tehnične kulture, spominska grobnica Somoranica, itd. pa štirje hoteli – vse to priča o razvoju. Velik dosežek je tudi mednarodna likovna kolonija, v kateri je doslej sodelovalo 350 znanih likovnikov, ki so ustvarili več kot 1.200 slik, skulptur, grafik in drugih umetniških del.

Sicer pa strumiška kotlina spada med najtoplejše kraje v Jugoslaviji. Leži med planinami Belasica, Ograzden in Elenica v jugovzhodni Makedoniji. Občina ima 72 naselij, v njih živi več kot 90.000 prebivalcev, od tega 30.000 v mestu. Zaposlenih je 19.000, večji del prebivalcev pa se ukvarja s kmetijstvom, saj je od okrog 259 kvadratnih metrov površine kar 29.000 ha obdelovalnih površin, od tega jih je 83 odstotkov v zasebni lasti.

Travnik – SR Bosna in Hercegovina

Travnik je občina v srednjem delu Bosne in Hercegovine. Razteza se ob magistralni cesti Sarajevo-Banja Luka, med planinama Vlašić in Vilenica na okrog 514 metrih nadmorske višine. Travnik je bil prvič omenjen leta 1463, ko je bil v njem osvajalec Bosne Muhamed II. turški sultan. Ime verjetno izvira iz besede trava, ker so v teh krajih živinorejcem zaračunavali travarino. Med turško zasedbo je Travnik postal vezirsko središče.

svojih pravic za boljše in humanejše življenje.

Že od začetka narodnoosvobodilnega boja so prebivalci travniške občine aktivno sodelovali v organiziranju vstaje, jeseni 1941 pa so skupaj s sosedi ustanovili Imljansko, marca 1942 pa Travniško četo. Travnik je imel okrog 1300 udeležencev NOB, 209 jih je izgubilo življenje, ko so branili domovino, med njimi so bili tudi člani mestnega komiteja KPJ, 639 pa je bilo nedolžnih žrtev

Travnik

Leta 1699 je Halil paša-Coso prenesel vezirsko rezidenco iz Sarajeva v Travnik, in odtlej pa do leta 1851, je živel v Travniku 77 vezirjev. Potem je Omer paša Latas vezirski sedež prenesel nazaj v Sarajevo. Med turško vladavino je bil Travnik sedež francoskega in avstrijskega konzulata (1807–1808. leta).

Industrijski razvoj Travnika se začel leta 1893 z izgradnjo tovarne tobaka, potem tovarne vžigalic 1901. leta, in 1912 lesne industrije Ugar. Prvi vlak je prispel v Travnik leta 1893, leta 1906 pa so tu zagorele prve žarnice. Z razvojem industrije se je porajalo tudi delavsko gibanje kot pomemben politični dejavnik, ki že leta 1906 z organiziranjem stavke zahteva kakovostnejše reševanje

fašističnega terorja. Travnik je bil osvobojen 22. oktobra 1944, v bojih za osvoboditev so dali svoja življenja tudi narodni heroji Petar Mečava, Josip Mažar-Šoša in Lazo Marin.

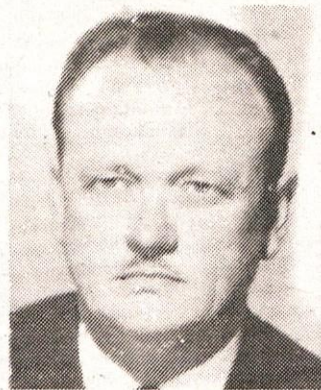
V Travniku je bil rojen Antun Mrvak, eden najznamenitejših predvojnih revolucionarjev, organizacijski sekretar pokrajinskega komiteja KPJ, in pa seveda Ivo Andrić, književnik, dobitnik Nobelove nagrade v letu 1961.

Mesto Travnik ima zdaj okrog 18.000 prebivalcev, občina pa okrog 70.000 v 34 krajevnih skupnostih. Od predvojnih 1.500 je zdaj v Travniku zaposlenih okrog 17.500 oziroma 26 odstotkov vseh članov. Nosilci gospodarskega razvoja občine so SOZD Borac z okrog 11.000 de-

Vinko Dobnikar: V prvi Karavani v Strumici

»Decembra leta 1967 smo na kamniški občinski sindikalni svet dobili pismo predsednika občinskega sindikalnega sveta Gornji Milanovac Dragoslava Ugarčine, ki je dal pobudo Kamniku, da bi bil eden od osmih pobratenih mest.

Prvo leto smo se sestali v Strumici. To mesto, nasploh vsa Makedonija, je bilo zame še posebej zanimivo. Sam sem namreč pred vojno v tej republiki poučeval, nanjo so me vezali prijetni spomini. Učil sem v Velikom Ilinu, blizu Kruševa. Prav zaradi izkušnje s prijaznimi ljudmi iz te bratske republike, sem bil pobude o

pobratnju in Karavani še posebno vesel.

Vsakoletnih Karavan se niso udeleževali funkcionarji, kot nekateri morda mislijo, ampak prizadevni sindikalni delavci, ki jim je tak izlet vedno veliko pomenil.

Sam sem bil v vseh sedmih ob-

lavci (od tega je 6.500 zaposlenih na območju Travnika). DO Sebešić 5.500 zaposlenimi (3.500 v Travniku). DO Metalorad, TOZD Rudnik, DO Agroprom, Tovarna vžigalic, itd.: skupaj je na območju 76 delovnih organizacij in 13 delovnih enot.

V desetih osnovnih solah nabira znanje okrog 10.000 učencev, tri srednje šole pa obiskuje okrog 3.000 učencev. Travnik sodi med najpomembnejša zdravstvena središča v Bosni in Hercegovini. V okviru DO Medicinski center je splošna bolnišnica z okrog 700 posteljami, specialistična bolnišnica za pljučne bolezni z okrog 500 posteljami. Lekarna in Zdravstveni dom z ambulantami v večjih krajevnih skupnostih z okrog 100 zdravnikov.

Zrenjanin

Zrenjanin – SAP Vojvodina

Zgodovina Zrenjanina je, od prvega zapisa v dokumentih leta 1326, dolga več kot 660 let. V teh šestih in pol stoletjih je mesto ne le menjalo ime, ampak doseglo tudi vsestranski razvoj. Danes je med štirimi največjimi vojvodinskimi mesti po številu prebivalcev, raznovrstnosti gospodarstva, številu zaposlenih, razvosti kulturnih in izobraževalnih ustanov, po športnih in drugih aktivnostih. Po površini (1310 km²) pa je občina z 22 naseljenimi kraji največja v Vojvodini. V njej živijo pripadniki 22 narodov in narodnosti.

Območje, kjer je danes zrenjaninska občina, so nekdaj prekrivala velika močvirja. Največji vodotoki po ali ob območju občine so Donava, Tisa, Begej, Tamiš in kanal Donava-Tisa-Donava; redko ali sploh nobeno drugo območje ni tako bogato z vodami. To so okoliščine, zaradi katerih je na tem brezkravnem banatskem plodnem zemljišču osrednja dejavnost kmetijstvo; od 140 tisoč prebivalcev občine jih skoraj polovica vseh zaposlenih dela v kmetijstvu in predelovalni industriji, ki sta združeni pod streho Industrijsko kmetijskega kombinata Servo Mihalj. V mestu Zrenjanin živi več kot 80 tisoč ljudi.

Travnik je zelo bogat tudi s kulturno-zgodovinskimi spomeniki, od »medrese«, zgrajene leta 1706 (Elci Ibrahim paša), prek kavarne Derventa, znane kot »Lutvine kahve« iz Andrićeve Travniške kronike, srednjeveške trdnjave, dograjene 1463 po turški zasedbi Bosne, pisane in drugih džamij, od Isusovačke gimnazije (1882), Domovinskega muzeja, Spominskega muzeja Ivo Andrić, Narodne knjižnice Ivo Andrić, Arhiva Srednje Bosne, gledališča itd.

Travnik, kjer so še danes žive predvsem pesmi in plesi Bosne in Hercegovine, se tudi turistično razvija, zlasti po izgradnji in razvoju Vlašića, kjer je športno rekreacijsko središče.

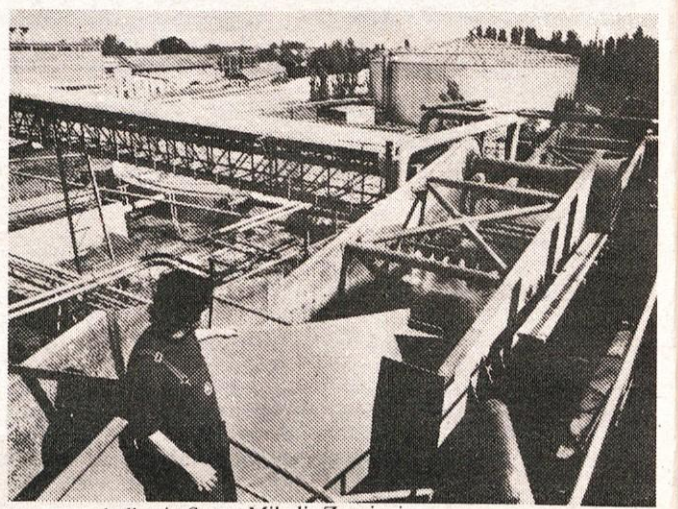
činah. Posebno rad se spominjam Gornjega Milanovca, od koder je doma moj dober prijatelj Dragoslav Ugarčina, bivši direktor tovarne konfekcije v Gornjem Milanovcu.

Med začetniki je bil tudi Drago Radonjić iz Kotora, ki pa je na žalost že umrl. Vsi ostali udeleženci prve Karavane oziroma njeni pobudniki, se bodo, upam, letošnjega jubilejnega, 20. srečanja delavske solidarnosti v Kamniku udeležili. Poleg naštetih dveh so bili med začetniki še: Marija Fumić iz Slavonske Požege, Rajko Mihajlović iz Travnika, Dobrin Gligorov iz Strumice, Šefki Mula iz Peći in Ivan Milanov iz Zrenjanina.

Upam, da bodo vsi povabljeni tudi prišli, komaj čakam, da se srečamo in obudimo spomine na prve začetke Karavane in kasnejše pobratene občin.

Kljub očitno zelo koristnemu

načinu srečevanja predstavnikov različnih jugoslovanskih narodov in narodnosti pa moram reči, da je slo pobratene še vse premalo v širino. Med sabo bi se morale povezati tudi delovne organizacije. Bratsko srečevanje je treba namreč izkoristiti tudi v dobro gospodarskega sodelovanja, tako sodelovanje zanesljivo ne bi bilo le na papirju. Moram pa poudariti, da so bili, vsaj Kamničani, vedno zadovoljni na takih srečanjih (ne glede na stroške, ki so tako za udeležence kot za organizatorje veliki). Ustvarjala so se prijateljstva med udeleženci, slej ko prej bi šel marsikdo po nekaj letih ponovno pogledati v mesto, kjer se je udeležil Karavane, kako je sedaj tam, kakšne so spremembe... Še posebej pomembno pa je, da pri tem sodelovanju pobratenih občin in pri samih srečanjih nismo nikdar začutili niti trohice nacionalizma.

Tovarna sladkorja Servo Mihalj, Zrenjanin

veliko prispevala tradicija industrijske proizvodnje, predvsem hrane. Nekatero tovarno imajo stoletno in še daljšo tradicijo. Tako po vojni je bilo v Zrenjaninu 5000 zaposlenih in skoraj 30.000 prebivalcev; zdaj jih je več kot 80.000, zaposlenih je 55.000 prebivalcev.

Med gospodarskimi organizacijami je dominantna tovarna hrane IPK Servo Mihalj, v kateri je petnajst tovarn, nekatere med njimi so med največjimi v Jugoslaviji. Tu proizvedejo 70 odstotkov jugoslovanskega proizvodnje škroba, 15 odstotkov jedilnega olja, prav toliko sladkorja, itd. Surovine za vse tovarne pridelujejo na 220 tisoč hektarjih plodne banatske zemlje, od katerih jih je 130.000 ha v družbeni lasti. Po številu zaposlenih in po pomenu je takoj za prehransko industrijo tekstilna, združena v SOZD Tekstin, v katerem je zaposlenih 7000 žensk. Štiri tovarne kovinskega kompleksa so združene v SOZD Metind, ki zaposluje 5000 kovinarjev. Izstopajo pa še neka-

tere druge organizacije, kot Nafta-gas.

O razvoju pričajo tudi drugi dosežki. Zrenjanin je recimo nasledil šest kilometrov kanalizacije, zdaj je bo kmalu, tudi zaradi sredstev samoprispevkov, dvajsetkrat več. Kultura ima tu dolgoletno tradicijo, saj je bilo gledališče Toša Jovanović zgrajeno že 1839, lani pa končana njegova obnova. Umetniška kolonija Ečka z več kot tisoč deli je znana v Jugoslaviji in širše, v muzeju je veliko dragocenih eksponatov. Dom mladosti je stičišče kulturnozabavnih aktivnosti in vsebine za mlade, mestna knjižnica dosega lepe uspehe.

Zrenjanin je tudi mesto mladih, 30 tisoč prebivalcev je mlajših od 27 let. V občini je 30 osnovnih šol, osem srednješolskih centrov in tehnična fakulteta. Pouk je v jezikih narodov in narodnosti. Zdravstvo ima več kot stoletno tradicijo, zdaj gradijo moderno bolnišnico, tudi iz sredstev samoprispevka. Mesto hranja tudi laskav naziv mesto športov, saj tu živijo vse športne veje.

Kamnik – SR Slovenija

Kamniška občina leži na robu Ljubljanske kotline in obsega površino 289 km². Več kot polovica (154 km²) je poraščena z gozdom, približno desetino pa je nerodovitnega sveta, v glavnem v predelu Kamniških ali Savinjskih Alp. Kmetijske površine merijo okrog 10300 ha.

Občina Kamnik je po površini na 31. mestu v Sloveniji in meji

na občine Kranj, Ljubljana – Šiška, Domžale, Zagorje, Žalec in Mozirje.

Kamnik kot upravno, gospodarsko in kulturno središče občine je od Ljubljane oddaljen 22 km, od Kranja 24 km in od letališča Brnik 16 km. Leži ob reki Kamniški Bistrici, ki izvira v vznožju Kamniških planin.

Kamnik je z Ljubljano pove-

Podpis listine o pobratnju v Travniku leta 1974

zan tudi z lokalno železniško progo. V občini Kamnik živi 28.000 prebivalcev, od tega v mestu Kamnik 8.700.

Leta 1979 je Kamnik praznoval 750-letnico, odkar je v pisni besedi prvič omenjen kot mesto.

Zaradi svoje bogate zgodovine ima kamniška občina danes ohranjenih vrsto kulturno zgodovinskih spomenikov. Narodno prebujevalno gibanje, široko razgiban delavsko gibanje in ljudska revolucija so zapustili globoke sledi v kamniški zgodovini.

Leta 1882 je bilo v Kamniku ustanovljeno Prvo slovensko pevsko društvo Lira, leta 1893 podružnica slovenskega planinskega društva, leta 1904 pa Telovalno društvo SOKOL, v katerem je sodeloval Josip Broz-Tito, ki je v letih 1911 in 1912 delal v tovarni Titan.

Za delavsko gibanje med obema vojnama je značilna ustanovitev delavskega prosvetnega društva Solidarnost leta 1919, številni delavski shodi in stavke, ustanovitev prvih partijskih celic in V. državna konferenca SKOJ leta 1939 na Mali planini. Vse to je med prebivalstvom ustvarilo pogoje, da je iskra upora proti okupatorju leta 1941 med prvimi v Sloveniji vzplamtela v kamni-

Osrednji spomenik revolucije v Kamniku je posvečen preko 600 žrtvam revolucije in je delo akademskega kiparja Draga Tršarja. Ob Perovski brvi stoji spomenik prvima žrtvama okupatorja, Miklavčiču in Mlakarju.

Kamnik je postavil spomenik tudi svojemu rojaku, pesniku in generalu Rudolfu Maistru - Vojanovu, katerega zasluga je, da je v bojih za severno mejo 1918-1919 dosegel, da je Maribor pripadel Jugoslaviji.

Po kamniški okolici je še več spomenikov NOB, posebej so obeležene obnovljene partizanske bolnice (Komenska Dobrava, Pod Lipo) Tuhinj in tiskarna (Rudnik).

Med kulturnimi ustanovami je poleg muzeja pomembna Galerija - Zbirka Mihe Maleša, letos umrlega nestorja slovenskih slikarjev - grafika in kamniškega rojaka. Slikar je ob 750-letnici Kamnika rojstnemu mestu podaril celoten svoj življenjski opus - 2660 umetniških del.

Kamnik je znan daleč na okoli po svojih naravnih lepota in znamenitostih. Mesto je izhodišče za planinske ture v osrčje Kamniških Alp za najvišjim vrhom Grintovcem (2558 m), za obiske raketarjevske turistične centra (smučanje) in planšarskega naselja na Veliki planini (1666 m), kamor peljeta gondolska žičnica in sedežnica.

Med posebnosti Kamnika sodi vsekakor tudi Arboretum Volčji potok, drevesni in parkovni nasad z več kot 3000 različnimi rastlinami in drevesi iz vseh delov sveta.

Industrija kot stebor kamniškega gospodarstva, ima bogato izročilo v številnih obrtnih delavnice, ki so nastajale že v prejšnjem stoletju ob reki Kamniški Bistrici.

Najstarejša industrijska delovna organizacija, Kemijska industrija Kamnik, nekdanja smodnišnica, praznuje letos že 135 letnico obstoja. Na konec prejšnjega oziroma začetek tega stoletja segajo tudi ustanovitve danes največjih industrijskih podjetij: Titan (91 let), Stol (83 let), Utok (60 let), itd.

Mlajše delovne organizacije pa so tekstilna tovarna Svilanit, Zivilska industrija Mercator-Eta, Donit - Trival in Kemostik (leplj, čistila, izolacijski material), Elektroelement - Svit (elektroporcelan, keramika).

V to skupino sodi tudi gradbeno podjetje Graditelj in Menina, tovarna pogrebne opreme.

Med največje gospodarske organizacije združenega dela sodijo Stol (1.509 delavcev), Titan (1.566), Svilanit (895), Utok (849), Kemijska industrija (876), Trgovsko podjetje Kočna (421), Zivilska industrija Mercator-Eta (312), gradbeno podjetje Gradnjaka.

Kamnik

telj (390), Alpem (302), Donit - Trival in Kemostik (280), Elektroelement TOZD Svit (252), Menina (222), Radnik koalina in kalcita (240).

Industrija ustvari okoli dve tretjini družbenega proizvoda občine, ki je v letu 1985 znašal 942.000 din na prebivalca. S tem se je občina Kamnik uvrstila na 28. mesto (leta 1984 - 35. mesto) ali ponovno v prvo polovico od 65 slovenskih občin.

Za predstavitev gospodarjenja v naši občini naj navedemo nekaj podatkov o rezultatih v lanskem letu (1986).

V občini Kamnik je bilo v združenem delu zaposlenih skupaj 10.576 delavcev, od tega 9440 v gospodarstvu in 1136 v nego-

spodarstvu. (družbene dejavnosti).

V zasebnem drobnem gospodarstvu (obrt) je bilo skupaj z 555 obrtniki zaposlenih 1053 delavcev. To pomeni, da je bilo v občini zaposlenih 11.629 delavcev, kar je več kot vsak tretji občan, ali vsak drugi polnoletni občan.

Gospodarstvo je lani ustvarilo za 136 milijard dinarjev vrednosti blaga in storitev, od tega je bilo z izvozom na tuje trge ustvarjenih 5,5 milijarde din ali okrog 4%, celotne vrednosti proizvodnje (v prejšnjih letih se je ta odstotek gibal okrog 8 - 10%). Kljub temu pa so delovne organizacije še vedno za 24% več blaga izvozile, kot pa so uvozile surovin. Največji izvozniki so Stol, Titan, Svilanit in Utok.

Za 4% večji fizični obseg proizvodnje je predstavljal podlago za izplačilo višjih osebnih dohodkov, ki so lani v občini znašali 129.522 din, kar je za 7.000 din nad republiškim povprečjem.

Kamniško gospodarstvo je lani v naložbe za posodobitev proizvodnje vložilo 5,63 milijarde din, od tega 84% lastnih sredstev. Skupne investicije v občini pa so znašale 6,5 milijarde din, kar predstavlja 13% družbenega proizvoda.

Na področju **druženih dejavnosti** je bil z izgradnjo in ustanovitvijo samostojne osnovne šole na Duplici in z izgradnjo prve faze zdravstvenega doma napravljen precejšen korak naprej v izboljšanje pogojev za te dejavnosti.

Dejavnost v okviru VVZ Antona Medveda je lani zajela 785 predšolskih otrok, kar je okrog 25% vseh predšolskih otrok v občini. V petih osnovnih šolah se je izobraževalo skupaj 3616 učencev, v podaljšano bivanje pa je bilo vključenih 300 do 320 učencev ali okrog 9%.

V glasbeno izobraževanje v okviru Glasbene šole je bilo vključenih 385 učencev ali 11% šoloobveznih otrok.

V srednješkolskem centru Rudolfa Maistra se bo letos izobrazilo okrog 1000 učencev iz Kamnika, Domžal in iz Ljubljane ter širše okolice. Naravoslovno - matematični, poslovno-finančni in ekonomski usmeritvi se bo letos pridružil en prvi oddelek lesarske usmeritve. Kot dislocirani oddelki pa deluje na centru 22 oddelkov srednje agroživilske šole iz Ljubljane.

V občini Kamnik občani samoupravno rešujejo skupne probleme in usklajujejo skupne interese v **25 krajevnih skupnostih**. Največja krajevna skupnost je KS Duplica, ki je z dograditvijo zadnjega od 10 stanovanjskih blokov v lanskem letu narasla na 4317 prebivalcev. V mestu Kamnik je pet krajevnih skupnosti.

Vse krajevne skupnosti, razen dveh mestnih, so leta 1986 ponovno izglasovale krajevni samopriskpevek za financiranje svojih programov v višini od 1,5 - do 2% od čistih osebnih dohodkov.

Organizacije združenega dela združujejo za financiranje programov krajevnih skupnosti 0,20% od bruto osebnih dohod-

kov in čistega dohodka. Pri sofinanciranju programov KS sodeluje tudi samoupravna komunalna interesna skupnost.

Nadaljni razvoj občine Kamnik je začetan z dolgoročnim planom občine do leta 2000 in s srednjeročnim planom do leta 1990. Začetni razvoj sloni na povečevanju produktivnosti dela na podlagi modernizacije proizvodnje in boljšega izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti. To bi omogočilo do leta 1990 3,6% letno povprečno rast industrijske proizvodnje in 3% letno povečanje količine kmetijskih pridelkov. Število zaposlenih naj bi se povečalo največ do 0,9% na leto.

Cepprav sta občina Kamnik in Domžale že pred osmimi leti zgradili največje čistilno napravo za čiščenje odplak v Sloveniji, nas čaka pri varstvu okolja v prihodnjem obdobju še veliko nalog. Skrb za čisto okolje je eden od pogojev za hitrejši razvoj turizma, ki naj bi v prihodnje prinesel pomembnejši delež narodnega dohodka v občini Kamnik.

DRAGOSLAV UGARČINA

KARAVAN RADNIČKI IDE

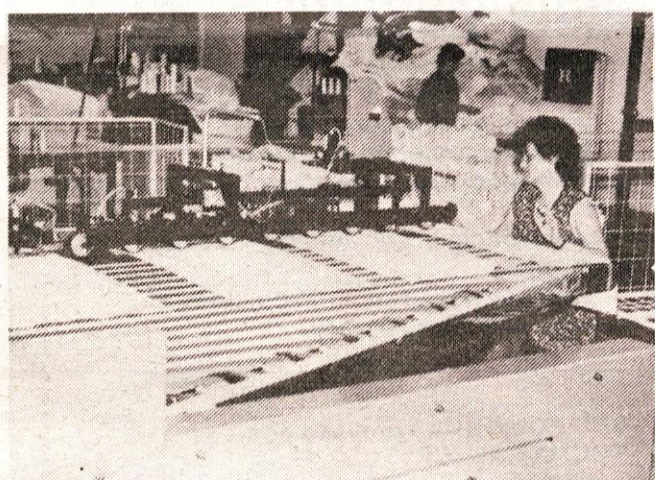
Viju se rdece zastave karavan radnički ide Idu drugovi sa svih strana Čuje se pesma razdragana

Pesma ispod Kamniških planina I banatska, sa mirnog Beheja Sa reke Lašve pesme se ore Peva slavonsko rodno polje

Sa talasa plavoga Jadrana Odjekuje pesma Kotorana Sa njima drugovi iz lepe Peći Pevaju složno našoj sreći.

Sa krajnjega juga Domovina Ubava Strumica zove Sa talasa lepe Šumadije Takovčani šire ruke svoje.

Složno drugovi samo svi Neka se naša pesma ori. Viju se rdece zastave karavan radnički plovi.

Proizvodnja v Svilanitu

Franc Svetelj: Najlepši dogodek podpis listine o pobratenju

»Udeležil sem se srečanja v vseh občinah, razen v Strumici. Moram reči, da je bil zame najpomembnejši dogodek 7. september 1974, ko sem v Travniku kot takratni predsednik občine Kamnik podpisoval listino o pobratenju vseh osmih občin. Srečanje delavske solidarnosti je takrat dobilo novo obliko. Pričelo se je širše sodelovanje na kulturnem in športnem področju. Sindikalna manifestacija je prerasla v splošno, družbeno. Da pa bi izkoristili predvsem možnosti sodelovanja na gospodarskem področju, so pobratene občine leta 1977 v Gornjem Milanovcu podpisale dogovor o načinu in obliki sodelovanja s konkretnimi usmeritvami in zadolžitvami. Dogovor so podpisovali predsedniki izvršnih svetov. Vendar pa se na žalost ta dogovor zelo skromno uresničuje. Vendar pa je niz primerov medsebojnega sodelovanja na različnih področjih, predvsem smo se izkazali s hitro in učinkovito akcijo zbiranja pomoči ob katastrofalnem

potresu v Črni Gori, ki je izredno prizadel tudi občino Kotor. Skoraj nov, moderno zgrajen hotel, v katerem smo stanovali, ko je bilo srečanje v Kotoru, je bil ob potresu, leta 1979 popolnoma porušen.

Na vsa srečanja imam prijetne spomine. Rad se spominjam dveh, malo bolj smešnih dogodkov.

V Travniku smo prenočevali v hotelu »Orient«. Srečanja se je udeležil tudi takratni predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak. Slovenska, oziroma kamniška delegacija je bila na vseh srečanjih, tudi na tokratem, najglasnejša. V hotelskih sobah, kjer so prebivali »naši«, niso in niso nehali prepevati in vriskati. Ker sem se hotel naspati, sem

uporabil hotelski telefon in poklical v sosednjo sobo, kjer so se zabavali Kamničani. Predstavil sem se kot Mika Špiljak in zahteval takojšnjo tišino. V resnici je hrup v sobi prenehal. Malo sem se nasmihal in potem v miru zaspal. Naslednje jutro si je naša delegacija izmenjevala »napete zgodbe«, kako jih je ob dveh ponoči poklical »drug Mika«.

Druga zgodba se nanaša na občinskega šoferja Milana, po rodu Slovenca, iz Travnika. Verjetno ga pozna veliko Kamničanov, vsaj udeleženci Karavane se ga spominjajo, saj je izredno vesel in duhovit človek. Tudi sam velikokrat pride v Kamnik. Ko smo leta 1974 v Travniku podpisali listino o pobratenju, je duhovito pripomnil: »Sad se ne možemo više ljubiti. Vprašal sem, zakaj ne. On pa je odgovoril: 'Jer smo braća i sestre sada.'»

Zanimivo pri teh srečanjih je tudi, ko se vseh sedem avtobusov iz različnih republik pomeša med sabo - v času, ko si ogledujemo občino, ki nas gosti. Pri tem imajo navadno organizatorji vedno težave. Namreč, že vnaprej dobimo seznam delovnih organizacij, ki naj bi si jih ogledali. Normalno, da se največ ljudi vedno odloči za organizacije, ki so bolj priljubljene, ki jih že zaradi izdelkov široke potrošnje vsi bolje poznajo, da ne naštevam, zaradi česa še. Ko smo bili v Travniku, je

tako le malokdo z veseljem sedel v avtobus, ki je peljal na ogled Tovarne metalnih konstrukcij (podobno je bilo lani v Peći, kjer smo šli na ogled tovarne akumulatorjev).

Na splošno bi o Karavani oziroma o srečanju delavske solidarnosti lahko dejal, da je za medsebojno spoznavanje delavcev in nasploh ljudi iz različnih republik in pokrajin zelo pomembna manifestacija. Tako za izboljšanje bratskih odnosov, za medsebojno spoznavanje in prijateljstvo, za izmenjavo izkušenj na vseh področjih življenja. Da nekoga spoštuješ, ga moraš namreč najprej spoznati, kar pa prek množičnih občil ni vedno mogoče. Vsekakor so taki, neposredni stiki mnogo bolj pristni in koristni za gradnjo bratstva in enotnosti med Jugoslavlani. Lani, v Peći, smo se, na primer, več ur in pozno v noč pogovarjali kar na hotelskem hodniku z enim od njihovih zgodovinarjev. Zvedeli smo stvari, ki jih drugače ne bi. Naša predstava o problemih na Kosovu je postala drugačna.

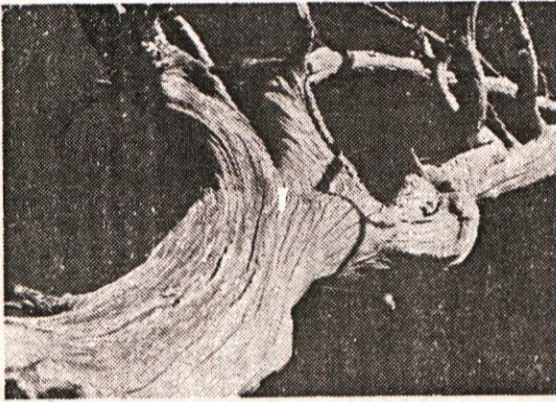
Upam, da se bodo taka srečanja še dolgo nadaljevala, predvsem pa pozivam mlade, predvsem tiste v solah, da bi navezali stike z mladimi iz pobratenih občin, saj se morajo pristni odnosi, bratstvo in enotnost narodov in narodnosti začeti pri koreninah.

ROMANA GRČAR

Podpis listine o pobratenju v Travniku leta 1974

STOL industrija pohištva kamnik

Zibelka slovenske lesne industrije

TITAN
kamnik

Tovarna kovinskih izdelkov in livarna n. sol. o. Kamnik

proizvaja:

- fitinge - črne in pocinkane
 - ventile za enocestni sistem centralnega ogrevanja
 - električne stroje za prehrabeno industrijo (mesoreznice in kavne mline)
 - vlitke iz temper litine
 - navadne in cilindrične ključavnice
 - navadne in cilindrične obešanke
 - smučarske vezi Tyrollia in druge proizvode za široko potrošnjo.
- Cenjenim potrošnikom priporočamo naše kvalitetne izdelke

Elektroelement Izlake TOZD SVIT KAMNIK

IDEJA

Kamnik, Ljubljanska 6

Proizvaja vse vrste tekstilij za notranjo opremo prostorov. Opremlja javne objekte (hotele, poslovne prostore, šole, vrtce itd.) z vsemi vrstami tekstilij. V svojem svetovalno-prodajnem studiu in inženiringu v Kamniku, Kidričeva 35 prodaja, svetuje in šiva tekstilije za posameznike.

Swilavit

izdeluje:

- frotir brisače
- frotir plašče
- modne kravate
- rute

Rudnik kaolina in kalcita Kamnik

kemijska industrija **KAMNIK** n. sol. o.

izdeluje:

- amonitratna, praškasta, vodoplastična in metanska razstreliva
- prenosna skladišča za razstrelivo
- počasi gorečo vžigalno vrstico
- črni smodnik
- prižigala za miniranje
- signalna in razna pirotehnična sredstva za civilno zaščito in SLO
- aluminjske paste in prahove raznih vrst
- ekstrudirane, polietilenske in polipropilenske folije, rokave in vrečke raznih vrst in dimenzij, tiskane in netiskane

MENINA

Menina, tovarna pogrebne opreme Šmarca, Kamnik

sgp graditelj

Nudi svoje kvalitetne storitve in proizvode:

- izvajanje vseh vrst visokih gradenj
- gradnja hidrogradbenih objektov
- gradnja prometnih objektov
- proizvodnja in prodaja kamna, gramoza in peska
- proizvodnja predizdelnih gradbenih elementov
- projektiranje gradbenih objektov in izvedba inženiring poslov.

ABC POMURKA Trgovsko podjetje KOČNA KAMNIK

ZARJA

Montažno podjetje Kamnik, Molkova pot 5
- inštalacije, elektronika, konstrukcije, storitve

Priporočamo naše storitve in proizvode:

- ekлектро inštalacije
- vodovodne inštalacije
- klimatizacijske inštalacije in naprave
- elektronske signalovarnostne naprave
- kovinske konstrukcije
- pleskarska in steklarska opravila

alprem

ABC POMURKA DO MESO KAMNIK-DOMŽALE
Kamnik, Usnjarska 1

Utok, tovarna usnja Kamnik
Priporočamo naše kvalitetne izdelke

ETA MERCATOR
ETA Živilska industrija Kamnik, p. o.

DONIT

Kemična industrija »Donit«
TOZD TRIVAL Kamnik
in
TOZD KEMOSTIK Kamnik

Metalka n. sol. o. TOZD Trgovina n. sol. o. Blagovnica Kamnik

objavlja naslednja prosta dela oz. naloge

čistilka - 1 delavka

Pogoji:

- osemletka ali nepopolna osemletka (stopnja I)
- 1 leto delovnih izkušenj
- poskusno delo 1 mesec

Pisne ponudbe sprejema »Metalka« n. sol. o., Kadrovska služba, Ljubljana, Dalmatinova 2, 8 dni po objavi.

ABC POMURKA TP »KOČNA« KAMNIK
Kamnik, Ekslerjeva 8 TOZD MALOPRODAJA

išče delavce v gostinstvu in trgovini

Nudimo možnost priučitve.

Kandidati naj se zglasijo v kadrovski službi TP »KOČNA« Kamnik ali oddajo pisne prijave na naslov: ABC POMURKA TP »KOČNA« Kamnik, Ekslerjeva 8.

OKREPČEVALNICA IN DISKOTEKA SUŠNIK
Soteska 63

vas obveščam, da je ponovno odprt gostinski lokal OKREPČEVALNICA vsak dan od 14.30 do 23.30. Vsak petek in soboto pa vse mlade po srcu vabimo tudi v DISKOTEKO.

FRUCTAL

Živilska industrija FRUCTAL TOZD »ALKO«
Ljubljana, OBRAT DUPLICA PRI KAMNIKU
Korenova pot 7

Za potrebe obrata v Duplici, Korenova pot 7, objavljamo po pogodbi o delu prosta dela

- razdeljevanje malic, čiščenje upravnih prostorov
- opravljanje fizičnih del pri predelavi sadja
- opravljanje varnostno-receptorske službe

Delo je dvoimensko, razen varnostno-receptorske službe, kjer se vrši delo v treh izmenah. Honorar po dogovoru.

Pisne prijave pošljite v roku 3 dni na naslov: TOZD »ALKO« Ljubljana, obrat Duplica pri Kamniku, Korenova pot 7 s pripisom »delo po pogodbi«.

Komisija za delovna razmerja

IDEJA - KAMNIK

Ljubljanska c. 6, Kamnik

razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge:

1. snažilke

- NK delavka

2. pomožna dela v šivalnici

- NK delavka

Pogoj: preizkusna doba - 3 mesece

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Ideja - Kamnik, Ljubljanska c. 6, Kadrovska služba.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu komisije za delovna razmerja.

Utok Kamnik,
TOZD Prodaja

oblačite se kvalitetno in poceni!
V Utokovi tovarniški prodajalni -
Usnjarska 6 (poleg tovarne), tel. 831-922 int. 02.

vam nudimo po znižanih cenah:

- usnjeno konfekcijo
- tekstilno konfekcijo
- usnje na metre
- in razne dodatke

V butik, Kidričeva 15, tel. 832-959, pa poleg najnovejših modnih artiklov lahko kupite uvoženo obutev in druge ekskluzivne modne dodatke.

Dodatni razpis štipendij za šolsko leto 1987/88
Po sklepu 7. seje odbora za izobraževanje

DO Titan Kamnik

ponovno razpisuje naslednje štipendije:

Za srednje usmerjeno izobraževanje:

Poklic	stopnja izobraževanja	število štipendij
livar	IV.	2
ročni obdelovalec kovin	IV.	4
rezkalec	IV.	9
strugar	IV.	4
varilec	IV.	2
strojni obdelovalec kovin	IV.	2
brusilec	IV.	3
kuhar	IV.	1
metalurški tehnik	V.	2

za višješolski in visokošolski študij:

Poklic	stopnja študija	število štipendij
varnostni inženir	VI.	1
inženir strojništva	VI.	3
inženir metalurgije	VI.	1
ekonomist	VI.	1
dipl. inženir strojništva	VII.	8
dipl. inženir metalurgije	VII.	1
dipl. ekonomist	VII.	1

Informacije lahko dobite v kadrovsko-socialnem oddelku DO Titan Kamnik (tel. 831-811, int. 346).
Vloge čimprej prinesite osebno ali jih pošljite na naslov: Titan Kamnik, Kovinarska 28, Kadrovsko-socialni oddelek. Razpis velja do podelitve štipendij.

SENŠRN DE Delavska univerza

Kamnik razpisuje naslednje tečaje:
– tečaj krojenja in šivanja, kleklanja, kuhanja in strojnega pletenja
– začetne in nadaljevalne tečaje nemškega jezika, angleškega jezika za odrasle
– tečaje nemškega jezika za predšolske otroke
– tečaje za pridobivanje osnovnega znanja kitare za mladino in odrasle
– organiziramo tudi vodeno samoizobraževanje za občane – smer ekonomski tehnik, trgovski manipulant.

Zdravstveni dom Domžale, n. sol. o. TOZD ZV Kamnik, n. sub. o. 61230 Domžale, Titov trg 1

objavlja na podlagi sklepa DS TOZD ZV Kamnik prosta dela in naloge

4 čistilk

za določen čas s polnim delovnim časom (6 mesecev, zaradi povečanega obsega del – I. B. faza ZD)
Pogoji: končana osnovna šola, zaželeno je, da ima kandidat opravljen tečaj iz higienskega minimuma. Poskusno delo 1 mesec.
Pisne prijave sprejemamo osem dni po objavi na naslov: Zdravstveni dom Domžale, kadrovska služba, Titov trg 1, 61230 Domžale.

Kulturno društvo Šmarca Trg padlih borcev 2

razpisuje dela in naloge za

honorarno delo v podružnični knjižnici Šmarca

Zaželena izobrazba je pedagoška akademija smer-knjižničarstvo oz. študent te smeri.

Prijave pošljite na gornji naslov.

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
tvoja nema je gomila,
kjer počivaš mama ti.

ZAHVALA

V 92 letu starosti nas je zapustila dobra in nadvse skrbna mama, stara mama in sestra

ANA REMIC

p. d. Kaplanova mama iz Tunjic

V neizmerni žalosti se ob izgubi naše mame iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem DO Stol, Utok in Planinka in sosedom, še posebej Maleziji družini, za požrtvovalno pomoč, dar za druge namene, izrečena sožalja, poklonjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Lojzetovi mami Cilki, ki je s svojimi obiski in pomočjo naši mami lepšala jesen življenja, predsedniku KS Tunjice Ivanu Nograšku za ganljive poslovilne besede, cerkvenim pevcem za lepo petje, gospodu župniku za tople besede slovesa in opravljen pogrebni obred. Vsem, ki ste našo mamo imeli radi, iskrena hvala.

Žalujoci: sinova Adolf in Ivan, hčerke Ivanka, Anica in Marica z družinami, sestra Jožefa in drugo sorodstvo

Tunjice, Kamnik, Nova Štifta, Grušovlje, Mozirje, julija 1987

SOZD Slovenijapapir Rudnik kaolina in kalcita Kamnik Medvedova 25, Kamnik

Komisija za delovna razmerja TOZD Kalcit Stahovica objavlja prosta dela in naloge:

**1. vodje izmene v kamnolomu
2. administratorja**

Pogoji:
pod 1.:
– rudarski nadzornik ali rudarski tehnik
– 2 leti delovnih izkušenj
– strokovni izpit
pod 2.:
– poslovni ali administrativni manipulant
– 6 mesecev delovnih izkušenj

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in dvomesečnim oz. enomesečnim poskusnim delom.

OD določa Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo.

Vsi zainteresirani naj prijave z ustreznimi dokazili pošljejo v 8 dneh po objavi na gornji naslov. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po izbiri kandidata.

OBVESTILO**ČLANOM ZZB NOV OBČINE KAMNIK**

Penzionske cene v Počitniškem domu ZZB NOV Banjole bodo v POSEZONI, to je

od 5. septembra 1987 dalje naslednje:

Objekt	od 5. 9. do 25. 9.	od 25. 9. do 25. 10.
D II	8.700	8.300
D I, D III	8.200	7.600
A, B, NR	7.500	
WH	6.100	

Regres članom ZZB NOV iz občin ustanoviteljic znaša 1500 din na dan, od 25. 9. 1987 pa izredni regres v višini 2500 din na dan.

Cena avtobusnega prevoza ostane ista – 7700 din.

Bazen bo odprt od 15. 9. 1987 dalje.

ZAHVALA

Po hudi in težki bolezni nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

ANTONIJA KOTNIK

iz Soteske 119

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih in nam pomagali. Hvala vsem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Julki Matjan-Suštar, župniku za lep obred, pevcem za zapete žalostinke, društvu upokojencev Kamnik, tovarni Svilanit in KIK ter družini Kladnik

Žalujoca hčerka z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustila naša žena, mama, babica in prababica

ANA BREMŠAK

rojena ŠTEBE
z Gore pri Komendi

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in sosedom za podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti, pevcem za ganljivo petje ter gospodu župniku za svečan pogrebni obred.

Žalujoci: mož Janez, sin Ivan, hčerke Marica, Anica in Milka z družinami

Gora, Kamnik, Kranj, julija 1987

ZAHVALA

V 73. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, teta, svakinja in prababica

ALOJZIJA PERVINŠEK

rojena ROKAVEC
s Pšajnovice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Nefrološke klinike Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana in osebju doma upokojencev Kamnik za zdravljenje, nego in vso skrb. Najlepše se zahvaljujemo tudi govorniku za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža in očeta

FRANCA REGULJA

iz Motnika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste mu pomagali pri lajšanju bolečin v dolgotrajni bolezni. Posebno se zahvaljujemo nadvse vestnima dr. Milanu Kralju in sestri Ančki iz ZD Kamnik, ki sta mu vseskozi požrtvovalno nudila zdravniško pomoč. Zahvala velja vsem dobrim sosedom, Motničanom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in drugo pomoč. Iskrena hvala pevcem za prečudovito poslednje slovo, govornikom, delovni organizaciji STOL Kamnik, SOB Kamnik, Meso Kamnik – Domžale, Gasilskemu društvu Motnik, društvu upokojencev Motnik, Prosvetnemu društvu Motnik in KO ZZB Motnik-Spitalič, vsem praporščakom kot tudi vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, gospodu župniku pa zahvala za opravljeno pogrebno slovesnost.

Žalujoci: žena Pavla in otroci z družinami

Motnik, julij 1987

ZAHVALA

Po težki bolezni je za vedno odšel od nas naš dragi, skrbni mož, oče, stari ata, brat in stric

ANTON ZEMLJEN

Županje njive 36

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, dobrim sosedom Čimžarjevim in Čevka za vso pomoč v najtežjih trenutkih, osebju ZD Kamnik. Zahvaljujemo se tudi Rudniku kaolina in kalcita za pomoč, govorniku za poslovilne besede, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred in cerkvenemu pevskemu zboru, govorniku društva upokojencev Kamnik za besede slovesa. Še enkrat vsem hvala za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

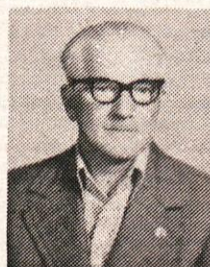
Županje njive, avgusta 1987

ZAHVALA

V 63. letu življenja nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

RUDOLF POLJANŠEK

iz Srednje vasi 18a

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste bili z nami v dneh žalosti in slovesa. Hvala vsem, ki ste imeli našega očeta radi.

Žalujoci: vsi njegovi

Srednja vas, julij 1987

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je za vedno zapustila skrbna mama, babica in prababica

IVANKA URŠIČ

iz Volčjega potoka

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Suštarjevi in dr. Ivanetiču, osebju Doma upokojencev Kamnik, govornika Zebovcu in Modicu ter župniku za opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: hči Mari, sin Filip, vnučinki Bibi in Vanja z družinami

Volčji potok, Duplica, Stranje, avgusta 1987

● Črna kronika

Poletja ni več, izginilo je ...

Čas dopustov je mimo. počitnice tudi, ljudje so se z morja in drugih počitniških mest vrnili v betonske džungle, ki jim pravimo mesta. Spremenila se je tudi situacija na cestah in to nikakor ne na boljše, zato velja opozoriti vse udeležence v prometu na večjo pazljivost, saj naši najmlajši še ne poznajo cestno prometnih predpisov in kaj radi skočijo na cesto takrat, ko ne bi bilo treba.

Sicer pa, pogledimo kaj nam je ob začetku novega šolskega leta povedal komandir kamniške Postaje milice, Franc Potočnik: »Za čimvečjo varnost otrok ob pričetu šolskega leta bodo poleg Postaje milice skrbeli še občinski komite za SLO in DS, SZDL občine Kamnik, svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, AMD Kamnik, vse šole, narodna zaščita v KS Kamnik, Duplica, Moste, Komenda in Kamniška Bistrica. Pripadniki narodne zaščite, delavci milice in pionirji prometniki bodo prvih enajst dni od 6.00 do 8.00, 11.00 do 13.00 in od 16.00 do 17.00 ure dežurili pred šolami in nevarnejšimi prehodi za pešce, kjer otroci prečkajo cesto, v šolo in domov. Glede prometne signalizacije v bližini OŠ je bil sklican sestanek, na katerem so bili prisotni predsednik komiteja za DER, predstavnik cestnega in komunalnega podjetja, predstavnik komunalne cestne skupnosti Kamnik, predstavnik PM in predstavnik sekretariata za notranje zadeve. Na novem sestanku, ki ga je sklical Občinski komite za SLO in DS pa je beseda tekla o obveznem nošenju rumenih rutic za prvošolke, o nošenju kresničk izven naselja in ob zmanjšani vidljivosti, o nujnem spremljanju otrok s strani staršev in to peš, da otrok spozna pot, po kateri bo osem let hodil v šolo. Odgovorni v šolah pa morajo otroke seznaniti z načrtom varnih poti, organizirati pregled koles učencev in predavanja o poznavanju cestno prometnih predpisov. Izkoristil bi priložnost in opozoril voznike na previdno vožnjo, saj bomo represivno ukrepali zoper vse kršitelje. AMD in SPV Kamnik pa sta se obvezala, da bosta poskrbela za izdelavo transparentov in opozorilnih tabel, ki bodo postavljene na nevarnejših mestih kot

opozorilo voznikom. Če bomo v kamniški občini izpolnili vse to, smo lahko prepričani, da naš prispevek k zaščiti šolarjev ne bo majhen in da letos ne bo smrt pod kolesi našlo kar 22 otrok, kot se je to zgodilo lani.

Prometne nezgode - 33

Čeprav število 33 ni majhno, pa so bile to v glavnem nezgode z materialno škodo in le v treh primerih tudi s telesnimi poškodbami. Previdnosti vsaj na cesti še vedno ne poznamo dovolj, saj marsikdo še ne ve, kaj pomeni varnostna razdalja, zato pa jih toliko več obvlada izsiljevanje prednosti.

5. 8. se je prometna nezgoda pripetila pri Kemični industriji. Janez K. je peljal iz Kamnika proti Stranjem avtomobil s tovorno prikolico, na kateri je imel naložene bale novoterm. Med vožnjo je del tovora izgubil, ravno pred avtomobilom Arinke V. iz Ljubljane, ki je peljala v nasprotno smer. Očitno se ji je novoterm zasmilil, saj ga ni poveljala, ampak raje zavila proti obzidju, oziroma proti telefonskemu drogju, ki je stal pred njim. Trčila je vanj, ga prelomila in obstala. O nastali materialni škodi sta se voznika dogovorila, PTT podjetju pa ni ostalo drugega, kot da zamenja drog.

13. 8. je Branko R. iz Kamniškega telefonično ovestil miličnike, da je na Maistrovi ulici udeležen v prometni nezgodi in da se z drugim voznikom ne more sporazumeti glede nastale materialne škode. Miličniki so napeto situacijo hitro rešili in sicer tako, da so Branka prijavili zaradi suma vožnje pod vplivom alkohola. PN pa sploh ni bilo, saj je Džemajl A. iz Ljubljane po predpisih spjel s parkirnega prostora. Branko pa se je vseeno počutil ogorčenega in je poklical »pomoč.«

20. 8. se je v bližini gostilne Gams pripetila nezgoda s telesnimi poškodbami. Tomislav Š. iz Ljubljane, ki je vozil »katrco«, je v levem ostrem ovinku iz neznanih pobud spremenil voznino, ne pa tudi smeri vožnje. In v tem je bila napaka in krivda za zmečkan pločevino, telesne poškodbe in 2.000.000 din materialne škode. Tomislava so kazensko

ovadili, saj je vozil službeno vozilo.

23. 8. je Mehmed M. iz Duplice prijavil rop. Neznanci, ki so medtem že postali znanci, so ga napadli na Duplici in mu vzeli 1.200.000 težko prisluženih dinarjev. Na kraj je nemudoma odšla patrula, pa druga in tretja, vendar niti hitra akcija ni dala otipljivih rezultatov. Sedaj so ptički že v kletki, a vendar ni odveč opozoriti vse, ki nosijo tako velike vsote denarja s seboj le zato, da jih lahko pokažejo drugim, naj opuste tako široko ustevanje ali pa prevzamejo nase tveganje, da se jim godi kot nesrečnemu Mehmedu.

P. S. Nikar se ne sprašuje, zakaj je ta primer vključen med PN, saj ne boste našli odgovora; tiskarski škrat pač!

28. 8. je Adam A. prijavil PN na Šutni. Ugotovljeno je bilo, da je neznani voznik, po vsej verjetnosti zaradi neprimerne hitrosti, pri hišni številki 5 zapeljal na parkirni prostor ter trčil v parkirni avtomobil, last prijavitelja. Le tega (avto, ne Adama) je odbilo v leseno ograjo. Vsaj pred tem je na tistem mestu še stala ograja.

Kazniva dejanja - 28

To rubriko bi prav tako lahko poimenovali tudi kraje, saj v Kamniku skoraj ne poznamo drugih KD. Kradе se vse, od denarja, zlatine, do koles z motorjem, pa tudi brez, krompirja, korenja in gospodarskega materiala...

4. 8. so delavke samopostrežne trgovine Emona prijavile nočni obisk nenapovedanega gosta. Miličniki so njihovo ugotovitev potrdili, saj je bilo očitno, da je vlomilec prišel v notranjost tako, da se je povzpel na nadstrešek, kjer je razbil okensko steklo velikosti 33 krat 40 centimetrov in se splazil v notranjost. Potem ko je pobral denar iz pisarne poslovodkinje in se založil s cigaretami Marlboro, je trgovino zapustil skozi okno v skladišču. Kot pomoč preiskovalcem: vlomilec najbrž ni metalce krogle, rokoborec ali pa boksar težke kategorije. P. S. Pomoč ni več potrebna, saj so storilci že odkriti.

6. 8. je občanka Jelka M. iz Kamnika na PM podala zapisnik o sprejemu ustne kazenske ovad-

VOZNIKI! Tudi od vas je odvisen varen šolarjev korak. SOLARJI! Previdno pot in veliko uspeha v šoli vam želimo.

be, da ji je neznanec z njive na Perovem »porabul« poljščine, kot so krompir, solata, zeljate glave, čebula, korenček in drugo. Razumemo ogorčenje občanke in prosimo neznanega vegetarijanca ali ljubitelja zelenjavnih juh, da takšnih lumparij ne počne več. Primer je že rešen.

11. 8. je prometno nezgodo povzročil »stric alkohol.« V Zdravstveni dom je namreč po pomoč prišel Vili D. iz Šmarce. Na srečo ni bil smrtno poškodovan, je bil pa odrgnjen po rokah in glavi. Miličnikom je povedal, da je vozil kolo z motorjem z neprimerno hitrostjo po cesti Treh talcev v Mekinjah. Zaradi domnevne vinjenosti je izgubil občutek za ravnotežje, zapeljal na bankino in naprej v živo mejo, kjer ga je nemirni konjiček strel s svojega hrbita. Prijavili so ga sodniku za prekrške.

P. S. Recimo da je spet kriv tiskarski škrat...

12. 8. je delovodja žičnice na Veliki planini telefonično obvestil PM o tem, da je eden od delavcev na parkirišču opazil nepravilno vozilo brez koles. Kako je prispelo skoraj do Kamniške Bistrice, je bilo kmalu ugotovljeno. Nič drugače kot po kolesih, ki so bila potem v nočnem času sneta, z ubogega »Jugota«. Reakcija lastnika, ko je zagledal

svojega pohabljenega konjička, nismo zabeležili, čeprav pravijo, da papir vse prenese. Verjetno mu je odleglo šele potem, ko se je spomnil, da ima v prtljajniku rezervno kolo!?

Javni red in mir - 22

Da čas gasilskih in drugih vesellic še ni minil, nam vedno znova dokazujejo vedno isti Kamničani s svojimi hišnimi veselicami. Če si zaradi njih niso privoščili dopusta, lahko obžalujejo, saj je morje postalo skoraj idealen kraj za razne prepire in pretepe.

8. 8. so ogorčeni občani prijavili pretep na Titovem trgu, pred hotelom. Miličniki so šli pogledat in res so zalotili tri vročekrvne: Rifata R. in Abdijo D. iz Domžal ter Marjana C. iz Duplice, ki so se obdelovali. Nekaj časa pred hotelom, nekaj časa v njem. Pomirili so jih in prijaviteli. P. S. Hotel ni zaprt zaradi tega pretepa.

9. 8. so iz samskega doma na Maistrovi poklicali miličnike, čeprav bi bili za dogodek, ki se je pripetel, bolj pristojni zdravstveni delavci. Pavletu L. iz Kamnika se je namreč na že omenjeni ulici dvignila cesta pokonci. Zaradi popitih alkoholnih kapljic se ni mogel pravočasno umakniti, tako da ga je udarila po glavi in poškodovala po obrazu. Zaradi močne krvavitve so ga z šivalnim vozilom odpeljali na šivanje v Ljubljano. Prijavili so ga.

13. 8. se je na Postaji milice oglašil Franc D. iz Krivčevega. Povedal je, da ga je tega dne v gostilni Pri Jurčku, brez vsakega vzroka, s steklenico po glavi udaril sovaščan Bojan R. Udarček je bil tako močan, da so Franca napotili na šivanje rane v Ljubljano, kjer je lahko še naprej premišljeval, zakaj ravno njega?

22. 8. je patrula poročala o pravem »kavbojskem« pretepu v lokalu Bar 26. Na srečo so se vinjeni Goran V., Veke A. in Vitomir D., vsi iz Kamnika, spoprijeli le s pestmi, ne tudi s kolti in revolverji. Stoli so se lomili, steklenice so frčale... dokler nista nastopila moža postavne in ugotovila, da imajo vsi pretepači rahlo spremenjene osebne opise, pa tudi lokal ni ohranil prvotne podobe. Sicer pa, na sodišču se bo vse uredilo.

Najditelji

Matevž Baloh, Hilnija Ljubijanki, Antonija Holcar, Jožica Jordan, Franc Primožič, Rade Osolnik in Elian Matoh, vsi iz Kamnika.

Verjetno ste opazili, da je tokratna kronika rahlo spremenjena in sicer z izjavo komandirja PM. Odslej objubljam podoben izjave miličnikov o zanimivostih, o raznih opisih KD ali PN ali opozorilne izjave.

MATIC ROMŠAK

PLANINSKI KOTIČEK

PLANINSKI TRIMSKI POHOD

Morda si bo kdo proti koncu poletne sezone še začel iti pogledat na Kokrško sedlo, koliko je marljivim kamniškim planincem uspelo letos narediti na prizidku pri Cojzovi koči? Mogoče bi pa kdo rad šel v gore, pa ne najde prave družbe ali pa si sam ne upa? Vse take in še druge zato vabimo na tretji letošnji trimski planinski pohod, ki bo v nedeljo, 20. septembra z odhodom iz Kamniške Bistrice ob 7.45 (redni avtobus iz Kamnika ob 7.25), na Kokrško sedlo. Vodil ga bo naš znani himalajec in gorski vodnik, Marjan Kregar, ki se letos pozimi spet odpravlja v Himalajo na Daulagiri, ob pomoči tovarišev iz postaje GRS Kamnik in alpinističnega odseka PD Kamnik. Za tiste, ki imajo manjšo kondicijo, bo najvišja točka po 3 do 4 urah zelo zložne hoje na Kokrškem sedlu, bolj utrjeni pa se bodo lahko povzpeli še 767 m višine na vrh Grin-tovca.

ALPINISTIČNA ŠOLA

Kakor se v septembru odpro vrata osnovnih in srednjih šol, tako tudi AO PD Kamnik v tem mesecu že nekaj let začena s svojo alpinistično šolo. Ta se bo letos začela 10. septembra ob 17. uri v prostorih PD Kamnik na Kidričevu 38 v Kamniku. Kdor pa tega dne ne bo mogel priti, se bo lahko vpisal tudi en teden pozneje, to je 17. septembra 1987, ravno tako ob 17. uri na istem mestu. Šola bosta vodila France Malešič in Boris Stupar, ki sta zelo uspešno vodila tudi prejšnjo šolo, po programu KA PZS. Vpiše se lahko vsakdo, ki je že starejši od 18 let (za mlajše, vendar ne pod 16 let je potrebno posebno dovoljenje staršev), ki je bil že vsaj na petih različnih vrhovih, višjih od 2000 m, ki ima že nekaj izkušenj iz planinstva in si želi spoznati gorski svet tudi izven nadelanih poti, tako poleti kot tudi pozimi.

Bojč

Izseljenci in zdomci v Kamniški Bistrici

Tradicionalno vsakoletno srečanje izseljencev in zdomcev je bilo tudi letos prijetno in veselo. Udeležilo se ga je precej naših ljudi, živčih v tujini, ki se vsako leto radi vračajo v svoj rodni kraj, v kraj svojih staršev in dedov. Srečanje je pripravila podružnica izseljenske matice za občini Domžale in Kamnik v okviru občinskega praznika Kamnika. Srečanje je bilo v soboto, 18. julija.

Oblačno in deževno vreme je marsikoga, ki se je nameraval udeležiti srečanja, odvrnilo od obiska v Kamniški Bistrici, pa je bil kljub temu obisk kar zadovoljiv.

Predsednik občinske skupščine Kamnik, Anton Ipavc, je v krajšem nagovoru orisal trenutne naloge in obveznosti do naših rojakov na tujem, zatem pa so obiskovalci sledili bogatemu in razveznemu kulturnemu programu. Sodelovali so pevci, folklorne skupine in glasbeniki ter drugi, ki so popestrili že sicer vedro razpoloženje.

Posebno zanimanje in odobravanje so poželi slovenski taborniki »Rod modrega vala« iz Trsta in Gorice, okoli 50, ki so ta čas

preživljali prijetne urice pod Kamniškimi planinami, in so prišli na srečanje. Z burnim ploskanjem so jih obiskovalci nagradili za njihovo sodelovanje v programu.

Vreme se je umirilo in ni motilo prisrčnega razpoloženja. S stiskom rok in željo v srcu, da bi se ob letu ponovno srečali, živi in zdravi, so v poznih večernih urah, tako izseljenci in zdomci, kakor tudi ostali obiskovalci, zapuščali Kamniško Bistrico.

STANE SIMŠIČ

Dan kamniških planin

Prvič je kamniško planinsko društvo v nedeljo, 19. julija, pripravilo na Kamniškem sedlu srečanje planincev pod naslovom »DAN KAMNIŠKIH PLANIN«.

Kljub slabemu vremenu in črnogledim napovedim se je na sedlu zbralo veliko planincev in ljubiteljev gora. Dom na sedlu, na višini 1885 m, je komajda sprejel vse obiskovalce.

V kulturnem programu so sodelovali pevci Lire, ki se redno udeležujejo vseh planinskih prireditev. Zapeli so več planinskih in narodnih pesmi. Poslušalci so jih burno pozdravili.

Ana Urancar iz Godiča je na citrah izvajala prijetne melodije, in z njimi navdušila vse prisotne. France Kregar pa je na orglice zaigral dve prijetni skladbi.

Slavko Rajh, predsednik Planinskega društva Kamnik, je zbranim govoril o dosedanjem delu, uspehih in težavah, pa tudi o nalogah, ki čakajo društvo v naslednjem obdobju. Med prednostne naloge spada dokončanje gradnje na Kokrškem sedlu.

»Dan kamniških planin«, ki bo v prihodnje izmenično na obeh sedlih, sovpada z ustanovitvijo društva in občinskim praznikom.

Slovesnosti so se udeležili tudi gostje iz Ljubljane, med njimi je bil tajnik Planinske zveze Slovenije, Jože Donik, ki je organizatorjem in zbranim čestital na tako lep prireditvi in jim zaželel še obilo planinskih in delovnih uspehov. Proslave se je udeležil tudi predsednik PD PTT Ljubljana Stanko Dolenc.

Planinec Ivan Kopač je kamni-

škemu društvu izrekel vse priznanje v imenu zasavskih planincev.

Prijetno razpoloženje s pesmijo in glasbo je trajalo v popoldanske ure, ko so se udeleženci prvega takega srečanja začeli vračati v dolino. Bili so polni lepih in zanimivih vtisov, kljub megli in vetru. Obljubili so si, da se ponovno snidejo čez leto dni na Kokrškem sedlu, ko bo praznovanje združeno z otvoritvijo prenovljene Cojzove kočice.

STANE SIMŠIČ

